

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 4 1 D, od 10—15 petih vrst 4 1 D 50 p, večji inzerati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicni petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znak za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, L nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zadošča frankovano.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	60—	72—	108—
3	30—	36—	54—
1	10—	12—	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Pred preobratom v naši notranji politiki?

Iz Zagreba so danes došle naravnost senzacionalne vesti, ki napovedujejo popoln preokret v naši notranji politiki.

Po tel vesteh odputujeta že danes zvečer dva delegata Radičeve stranke dr. Maček in dr. Krnjevič, ki sta obenem tudi pooblaščenca slovenske klerikalne in bosanske muslimanske stranke, v Beograd, da tamkaj z vlado, odnosno z zastopniki radikalne stranke nadaljujeta že v Zagrebu započeta pogajanja in zaključita sporazum, ki bi naj napravil enkrat za vselej konec obstoječi vladni in državni krizi.

Ta vest, ki je sama na sebi gotovo razveseljiva, je tako presenetljiva, da jo sprejemamo z največjo skepso. Dospel je ločila stališče, ki ga zastopala radikalna stranka na eni strani in revizionistični blok na drugi strani glede ureditve naše notranje politike, tako globok prepad, da je jedva verjetno, da bi se ta načelni prepad dal kratkim potom premostiti že pri prvem poskusu.

Načelno nasprotstvo med radikalno stranko, ki proglašča kot generalno točko vse svoje politike narodno in državno edinstvo, in revizionističnim blokom, čigar prva in poglavitna programna zahteva je, »preureditev države na temelju svobodne zveze Slovencev, Hrvatov in Srbov na samoupravni podlagi« je tako veliko, da si tako brzega, rekli bi bliskovitega sporazuma ne moremo predstavljati drugače, kakor da se je ena izmed strank docela odrekla svojemu dosedanemu političnemu kretu ter pred drugo kapitulirala na vsi črti.

In katera bi naj bila kapitulirajoča stranka?

Radikalna stranka, odnosno radikalna vlada? Malo verjetno se nam zdi to, da bi se radikali, ki so dosedaj veljali za nositelje državnega in narodnega edinstva, za pobornike najstrožjega centralizma, kar preko noči prelevili ne samo v autonomiste, marveč celo v federaliste. Stranka, ki je doslej pač pravljala o nasilnih sredstvih in amputacijah samo za to, ker je revizionistični blok zahteval reorganizacijo države na federalističnem temelju, se ni mogla v treh dneh — in naj so bili to tudi velikonočni prazniki, v katerih so se baje vsaj včasih godili čudeži — spremeniti od temena do peta tako temeljito, da bi postavila na glavo vse svoj dosedanji politični program.

Ne preostaja nam torej drugega, kakor da si mislimo, da je Radičeva revizionistični blok tako vsestransko in radikalno revidiral svoje programne zahteve, da so vlada in radikali brez posebnega pomišljanja lahko pristali na ponudeno jim roko.

Mož, ki je štiri leta neprestano gonil samo republikansko lajno in delal vtis, kakor da je republikanska ideja kvintesenca vseh njegovih političnih ciljev, a je pred tednom prostodušno izjavil, da ni njegovo republikanstvo v bistvu ničesar drugega, kakor pristni parlamentarizem, je sposoben za vsako metamorfozo. Zato bi nas nič posebno ne presenetilo, ako bi bivši samozvani prezident »hrvatske seljačke republike« reduciriral svoje programatične zahteve na minimum in se ob koncu zadovoljil — recimo — z zopetno uvedbo — banke časti.

Kdor pozna Radiča in kdor je zasledoval njegovo politično delovanje v preteklosti, ve, da se pri njem ekstremi kaj radi stikajo in da često proslavlja danes to, kar je zametaval in proklinjal še včeraj.

Predpostavljajoč, da je istinito to, kar poročajo iz Zagreba, se nam vsiljuje vprašanje, kaj je napotilo Radiča, da je tako brez vidnega zunanega povoda usmeril svoje stopinje proti Beogradu?

Vse kaže na to, da je njegovo preorientacijo, ako smemo o tej v danem slučaju sploh govoriti, povzročil strah pred obnovo — radikalno — demokratične koalicije.

To je bil nemara tisti bavljav, ki je Radiča in tovariše tako prestrašil, da so nepričakovano postali mehki kot vosk in dostopni ne le za pogajanja, marveč tudi za sporazum.

Sicer pa povdarjamo vnovič, da je treba zagrebške vesti sprejeti z vso opreznostjo in previdnostjo, ker ni izključeno, da so tendenciozne in preračunjene v to, da napravijo sedanjno politično situacijo še bolj zmedenjo, kakor je. Pri tem opozarjamo na okolnost, da so se lani na jesen iz Zagreba širile prav slične vesti, ki so jih optimisti promptno porabili za prorokovanje o predstojećem splošnem preokretu v naši državni politiki, ki pa so se nato izkazale, zgolj kot poskusni balon.

Ako pa so te vesti resnične, bomo mi prvi, ki bomo z odkritičnim zadovoljenjem pozdravljali korak, ki bi vedel k notranji naši konsolidaciji, dasi bo morda pri tem trpela predvsem naša napredna stvar v Sloveniji.

Ker pa je nam blagor države nad vse, radi položimo na žrtvenik tudi del naših strankarskih interesov.

Zbirajte znamke za „Jugoslovensko Matico“!

Pred sporazumom z revizionističnim blokom.

ODHOD RADICEVIH DELEGATOV V BEOGRAD. — KORPORATIVNI PRIHOD BLOKA V PARLAMENT.

— Zagreb, 10. aprila. (Izv.) Današnji »Jutarnji list« priobčuje to-le iz Zagreba 9. t. m. datirano politično informacijo:

Danes zvečer odputujeta v Beograd podpredsednik HRSS dr. Vladimir Maček in narodni poslanec dr. Juraj Krnjevič (tajnik Radičeve stranke), da na poziv radikalne stranke pristopita k oficijelnim razgovorom o rešitvi parlamentarne in državne krize.

Dr. Maček in dr. Krnjevič sta preskrbljena v tem pravcu z obširnimi pooblastili za perfekcioniranje sporazuma med Hrvati, Slovenci, muslimani in radikali, za kateri sporazum se pojavljajo na obzorju vse bolj jasne konture. V nedeljo je dospel v Zagreb dr. Velja Popović, ki je stopil v stike z vodstvom Radičeve stranke, toda ni prišlo do sestanka z Radičem, ker je bil izven Zagreba na kmečkih zborovanjih. V ponedeljek se je vršila s Pašičevim zaupnikom dr. Popovičem več ur trajajoča konferenca v svrhu zblizanja obojestranskih stališč. Ves teren je treba presoditi optimistično in padejo v najkrajšem času definitivne odločbe.

Pašič, ki je prejel informacije o stališču hrvatsko-slovensko-muslimanskega bloka, je bil v svojem mnenju utrujen po dveh avdijencah bivšega ministra in narodnega poslanca dr. Peleša. More se smatrati, da sam Pašič smatra dosego hrvatsko-slovensko-srbskega sporazuma kot delo, s katerim zaključijo ob grobu svojega življenja svojo politično kariero.

Za sporazum ima mnogo zaslug Ljuba Jovanovič in večina radikalne stranke je tudi za to, da se sporazum razpravlja s Korošcem in Radičem.

Dana je možnost sporazuma. Glede poedinosti tega sporazuma se pa ta čas ne more govoriti, ker so pregovori šele v teku, toda videti je, da je dosežena platforma sporazuma v vprašanju banke časti, katero imajo rešiti tako, da bi imel eden minister naslov in čast hrvatskega bana, dosedanji njegove funkcije pa bi opravljal njegov namestnik v smislu starih hrvatskih ustavnih tradicij.

Če se sporazum perfekcionira, tedaj se blok v celokupnosti udeleži drž. uprave na tak način, da se mu zajamči število portfeljev, odgovarjajoče njegovi parlamentarni moči. Na vsak način bo blok vstopil v vlado kompaktno, za to so brezpredmetne vse kombinacije glede JMO. Za slučaj, da Hrvatje, Slovenci in muslimani vstopijo v vlado, bo na Hrvatskem zasedla vodilna mesta hrvatska zajednica.

Na vsak način in v vsakem slučaju pa ne more biti izključeno, da Hrvatje, Slovenci in muslimani ne pridejo v Beograd v polnem številu in se udeležijo parlamentarnega dela.

Koncem tega tedna v soboto je skličan v Zagreb parlamentarni sestanek poslancev Radičeve stranke. V nedeljo, 15. t. m. bo dopoldne velika javna skupščina, na kateri bodo objavljeni rezultati razgovorov in pojasnjene smernice nadaljnji taktiki.

V nedeljo zvečer 15. t. m. odputujejo Radičevi poslanci korporativno v Beograd ter se udeležijo prve seje narodne skupščine. Istotako korporativno prispo v Beograd Slovenci in muslimani.

Delo v parlamentu in koalicija z demokrati.

— Beograd, 10. aprila. (Izv.) Zapolnena politična situacija se približuje odločilnemu momentu razpleta. Zadnji dnevi pred sestankom narodne skupščine morajo prinesiti v položaj razčiščenje in jasno sliko. Beogradski politični krogi sedaj z veliko nestrpnostjo pričakujejo načelnih sklepov demokratičnega parlamentarnega kluba, ki jih ima storiti na svoji prvi, obenem konstitutivni seji dne 12. t. m. Za to sejo vlada povsod veliko zanimanje. Gotovo je, da bo politična debata v klubu trajala več dni, do 14. t. m. V glavnem se sedaj bolj jasno opazuje konture nasprotij, ki vladajo med Pribičevićem in Ljubo Davidovičem.

Politični krogi razmotrivajo dve možnosti. Če se pokaže v demokrat-

skem klubu razpoloženje proti sporazumu z radikali, tedaj je gotovo, da se pojavi na politični pozornici revizionistični blok v celoti. Za slučaj, da prevlada v demokratičnem klubu tendenca, za koalicijo z radikali, tedaj računajo radikalni krogi z gotovostjo, da dobi vlada v skupščini večino. V tem slučaju bi se imela vidovdanska ustava izvesti do zadnje konsekvencnosti. V demokratičnih krogih pa se dalje razmotriva ideja popolne neodvisnosti in samostojnosti, pojavlja se ideja parlamentarne pasivnosti in da je treba radikalni stranki jasno objaviti, da prevzamejo radikali vso odgovornost za nadaljne politične dogodke v državi.

Sedaj pa postaja aktualno tudi vprašanje delovnega programa narod-

ne skupščine. Vprašanje, kako ustvariti v parlamentu delovno večino, je najtežje, ker do danes ni podana od nobene politične skupine oficijelna deklaracija in se v tem oziru pojavljajo le kombinacije. Nekateri forsirajo skupščino s kratko dobo, drugi pa se zavzemajo, da imej skupščina dolgotrajni rok za delo.

Ker je glavni odbor radikalne stranke dal ministrskemu predsedniku in šefu stranke Pašiču popolnoma proste roke v svrhu razpletja situacije in ustvaritve vladne večine, je Pašič zadnje dneve o situaciji konferiral le z Ljubo Jovanovičem in dr. Lazo Markovičem. Tema dvema je bila poverjena naloga, da sondirata teren za sporazum med demokrati in koalicijo z njimi. Pašič je bil primoran, da vpoštevava dve kombinaciji: 1. redno delo v parlamentu in 2. koalicija z demokrati.

Narodna skupščina ima rešiti najpreje najnujnejše zakone. Prejšnja skupščina je v svojem legislativnem delu pustila nerešene velike, v politično, socialno in gmotno življenje globoko segajoče zakonske načrte. Gotovo je, da mora sedanj parlament nadaljevati započeto delo in nujna konsekvencia je, da sloni delovni program skupščine na tehle točkah: a) razprava in sprejem uradniškega zakona; b) invalidski enotni zakon; c) zemljoradniški zakon; d) zakon o organizaciji vojske; e) novi budget za leto 1923/24; f) zakon o neposrednih davkih, s katerim se ima izvesti definitivno izenačenje davčnega sistema za vse pokrajne naše države.

V drugi kombinaciji glede koalicije z demokrati predlagajo radikali potom Ljube Jovanoviča in potom Laze Markoviča, da se ustvari koalicija na temelju razmerja 2:1, to je dvotretjini ministrskih portfeljev naj dobe radikali in eno tretjino demokrati. Po tej kombinaciji bi se imeli izmenjati sedanj portfelji z novimi osebami. Notranje ministrstvo naj bi prevzel dr. Laza Markovič, ki predstavlja v radikalni stranki pomirljivo strujo in se približuje po svojih zvezah demokratom. Od demokratske strani pa naglašajo, da stranka ni stopila še v nikake oficijelne razgovore in da odklanja predlagani sporazum v gorenjem razmerju.

V parlamentarnih krogih pa se sorašč vedno bolj potrjuje vest, da ministrski predsednik Pašič poda formalno demisijo svojega kabineta, če se mu ne posreči do 15. t. m. sestaviti delovne večine za narodno skupščino.

Zanimiv političen dogodek je bil dalje pred velikonočnimi prazniki, da sta v Beograd prispela zastopnika Nemec posl. dr. Schumacher in dr. Hans Moser. V narodni skupščini sta delj časa konferirala z bivšim tajnikom radikalnega kluba dr. Janjičem. Izjavila sta mu, da nameravajo Nemci v

A. E. W. Mason:

55

KLIC NA POMOČ.

„Roman.“

Celija se je obrnila in dala roke navzkriž. Stala je tu v svoji svileni obleki, s svojimi belimi rokami in golimi rameni, njen vitki vrat je nosil njeno malo glavico s težkimi kodri in na njem je bil velik klobuk — slika nežne mladosti in lepote. Imela bi bila lahko delo to noč, če bi bili možki na mestu žensk, da jo razkrižkajo. Toda ženske so imele svoje namene: gospa Dauvray je že željno čakala seanse, Adela Tacé in Helena Vauquier pa izvršitev načrta. Celija je napela roke, da so postale mišice na njenih členkih trde in so se ustavljale pritisniku vrvice. Adela pa jih je mirno obrnila in položila eno ploskev roke poleg druge. Celiji je postalo neprijetno. Vznemirjala je ni samo Adela in Helena, temveč bila je tudi izredno občutljiva. Izredno zmožna, občutiti pri dotiku smer misli onega, ki se je dotaknil. Tako ji je sedaj dotik Adeline krepke in nervozne roke vzbudil neki nejasen, neprijeten občutek. Bilo je to samo za en trenutek, toda bilo je čisto določno.

»Držite svoje roke tako, prosim, mademoiselle,« je dejala Adela, »prste pa na rahlo.«

V naslednjem trenutku se je Celija stresla in se je morala ugrizniti v ustnice, da ni zavpila. Tenka vrv jo je zarezala dvakrat okoli členkov, privezana je bila kruto, tesno in do bro zavozлана. Eno sekundo je bila Celija vesela, da je imela rokavice, naslednjo pa je še bolj obžalovala, da jih je morala obleči, kajti sedaj bo še težje za njo oprostiti roke, kakor če bi jih ne imela. Prišlo pa je še slabše.

»Prosim gospodično oproščanja, če jo je zabolelo,« je dejala Adela.

In privezala je deklučine palce in male prste. Da bi razvozljala vozle, bi morala uporabiti svoje prste, čeprav so jo ovirale rokavice. Sedaj pa jih ni mogla več rabiti. Začela je čutiti, da je bila v rokah mojstra. V naslednjem trenutku si je bila o tem na jasnem. Kajti Adela je vstala, potegnila vrv okoli lakti in stisnila komolce nazaj. Da bi si mogla pomagati pri oproščanju rok, bi morala dvigniti svoje komolce, sedaj pa, ko so bili ti tesno privezani, je bilo to popolnoma nemogoče. Ves čas ji je postajalo vedno bolj neprijetno. Ustavila se je in zmaknila roke in obenem je vrv popustila.

Mademoiselle Celija meni, da je ne bom razkrinkala,« je dejala Adela z nasmehom gospa Dauvray. »In temu se ne čudim.«

Celija je videla na blaznem in razburjenem obličju stare gospe naravnost obupen pogled.

Ali ste prestrašeni, Celija?« je vprašala.

Strah in pretnja je bila v njenem glasu, vse to pa je nadkriljeval strah — strah, da se bodo njene iluzije zrušile v nič. Celija je to čutila in bilo ji je mučno.

»Ne,« je dejala pogumno, »nisem prestrašena:« in nato se ni več ganila. Njeni komolci so bili s silo potegnjeni nazaj in krepko privezani. Vedela je, da se ne bo mogla oprostiti. V obupu je pogledala Heleno Vauquier in tu se ji je zasvetil majhen žarek upanja. Kajti Helena Vauquier jo je pogledala z nekakim pomirljivim nasmehom; kakor bi ji hotela reči: »Prišla vam bom na pomoč.« Potem pa je Adela, da bi bila stvar še bolj gotova, obrnila dekle tako neprisljano, kot bi bila lutka, potegnila vrv od njenih rok naprej in oba konca spredaj zvezala ter jih pritrčila okoli pasu.

»Tako, Celija,« je dejala Adela s tresočim se glasom, ki ga Celija prej ni bila opazila.

Postajala je razburjena kot gospa Dauvray. Njen obraz je žarel od rdečice, njeno vedenje je bilo odločno in hitro. Neprijetni ob-

čutki Celijini so se izpremenili v strah. Lahko bi bila rabila besede, ki jih je Hanaud izrekel naslednji dan v isti sobi — »Tu je nekaj, česar ne razumem.« Ko so se je dotaknile roke Adele Tacé, so ji povedale nekaj — nekaj, kar jo je nedoločno vznemirjalo. Ne bi bila mogla izraziti tega, tudi če bi hotela, in ne bi smela, tudi če bi mogla. Morala je samo čakati in se pokoriti.

»Sedaj,« je dejala Adela. Prijela je dekle za rame in jo posadila na svetlo mesto v sredo sobe, s hrbtom proti obokom, z obrazom proti zrcalu, kjer so jo mogli vsi videti.

»Sedaj, Celija,« — prenehala je z »made-moiselle« in ironično nežnim tonom — »skušajte se sami oprostiti.«

Za trenutek so se premikale dekletove rame, njene roke so se zvijale, toda ostale so trdno zvezane.

»O, zavedoljni boste danes zvečer, Adela,« je zaklicala navdušeno gospa Dauvray.

Toda v vsem tem navdušenju se je čutil, dvom in sum; tako jo je bila Adela izpremenila. Celija pa je bila v svojem obupu odločna.

»Moram imeti uspeh ta večer,« si je dejala sama se bi — »moram!«

parlamentu nastopati lojalno in neodvisno. Nemci uravnajo svojo parlamentarno politiko v smislu programa nemške stranke, sklenjenega lanih leto na kongresu v Sombotelu. O parlamentarni taktiki pa bodo nemški poslanci sklepali dne 15., ko se sestanejo v Beogradu.

Slovenska politika.

Vprašanje slovenske politike je enostavno in jasno. Zal da o njem premalo razmišljamo in da nas vodi politične strasti mesto trezni pogledi na stvari.

Kako je že bilo z njo pred vojno? S politiko se vedno nekaj brani, zastopajo se z drugimi besedami interesi gotovega prebivalstva proti interesom drugega naroda. Tako je bilo v glavnih potezih tudi pri nas. Slovensko vprašanje je obstajalo v tem, da smo se zavedli svoje slovenske narodnosti, ustvarili v to svrhu lastni jezik in z njim hoteli dvignati samosvoje kulturne zaklade iz naše notranjosti. To smo hoteli mi. Drugi so stregli za našimi pokrajini, njihovimi zakladi in prometnimi žilami in končno za našim narodom, da ga raznarode. Slovensko protidelo pa je bilo preprečevanje raznarodovanja, poglobljanja človeškega čutenja, z eno besedo manjšinska odpornost nacionalne misli. Sele tik pred svetovno vojno je omladina in razumništvu uvidelo, kakšne mednarodne sile se trgajo za velevažno slovensko ozemlje in je spoznalo, da je spas slovenskega naroda samo v političnem združenju s Srbi in Hrvatji. Prestrani slučaj zgodovine je ustrezal tej želji in naklonil svobodo z ujedinenjem v veliko in bogato državo.

Kako pa se vedemo sedaj? Prej je bila slovenska politika manjšinska, ideja slovenskega naroda je bila praktična misel odporne dela proti raznarodovanju in duševnega ustvarjanja s pomočjo slovenske govornice. To je bila praktična, konkretna misel slovenskega naroda. Ne rečemo, da je mogoče tudi prežvekovati romantične filozofske ideje o nacionalnih dušah in kristalizacijah. Toda tako umevanje se nanaša na preteklost. Sedanjost pa je praktična in konkretna.

Ta slovenska ideja je danes mrtva, ker nima za osvojenosti Slovence nobene praktične vrednosti. Enostavno je ne rabimo. V svojem jeziku, v svojem duševnem ustvarjanju smo prosti in nezavisni. Toda če hočemo, da to ohranimo in da se ne vrnemo v suženstvo, kulturno in politično izpred vojne, se moramo okleniti državne misli z veliko večjo ambicijo in ljubeznijo, kakor ostali deli jugoslovenske države, ker smo za državo največja politična žrtev, nje najopasnjejša točka mednarodnih konfliktov. Slovenska politika današnjih dni daje državi protivrednost za zaščito, ki jo nudi slovenski pokrajini in prebivalstvu pred Italijanskimi in nemškimi pohlepi. Ali smo se Slovenci v tem oziru razdvojili ali se razdružujemo? Naša naloga je, da pridobivamo v državi simpatije, da jih iščemo, da jih gojimo, da postanemo vodilni faktor beogradske zunanje politike, v kolikor se tiče eksponiranega položaja najsevernejše jugoslovenske pokrajine. In naše gospodarstvo, ali ne rabi naravnost trgovske reklame po jugu in vzhodu, ali ni navezano na tužna tržišča? Edino mogoče v kulturnem življenju smo zaenkrat lahko avtonomni, sami, samosvoji. Toda ali niso ravno naši kulturni močje v splošnem nevroznem razpoloženju po svetovni vojni pozabili na misljo eksperimentalnega raznašanja slovenskih kulturnih vrednot, z akademijami, predavanji, izdajami ali čim odkritorskejšimi osebnimi stiki z zagrebškimi in beogradskimi duševnim svetom? Kakšno veljavo bi uživali, da bi to storili!

Kat nam je bilo treba posebnih ustavnih zahtev in nepotrebnih državnopravnih razdorov. Ali niso zunanje-politični interesi slovenske pokrajine, naše meje proti opasnim nasprotnikom, nadalje gospodarski interesi in kočno tudi kulturni edini pojav, ki se odkrivajo praktičnemu in konkretnemu pogledu razumnega Slovence? S simpatijami se ščitijo interesi, z mržnjo pa se izoliramo. Ta stvarni pogled na dejanske potrebe slovenske pokrajine in na njene resnične interese, gospodarske in politične v smislu državne obrambe slovenskega ozemlja, smo pozabili na ljubo nekaterim prespornim teorijam o narodnih in plemenih. Povsod je dovolj krivde. Eni so bili leni, drugi pa trmoglavci. Manjšinska nevarnost proti svobodnemu notranjemu življenju je odpravljena, sedaj je naša naloga, da sodelujemo z ljudmi, in z državo, ki povratek te nevarnosti stalno odklanja. Nadalje, da se posvetimo kulturnemu in gospodar-

skemu delu s podvojeno silo. Za vse troje potrebujemo propagando interesov in pa pridobivanje nacionalnosti. Ne programi, debate in čudaste teorije, ki ne spadajo v realno, konkretno, interesno politiko, temveč skrb za potrebe gospodarske, politične in kulturne vsakdanjosti to budi slovenska politika.

Telefonska in brzojaponska poročila

POLITIČNI PROGRAM REVIZIONISTIČNEGA BLOKA.

— Beograd, 10. aprila. (Izv.) O parlamentarnem nastopu revizionističnega bloka Beograd nervozno razpravljajo. Razširjene so različne, nekontrolirane vesti, ki vse nosijo znak, da se hoče z njimi le premeteno manevrirati in začasno prikriti prave cilje. Tako je bila snoči lansirana v politično javnost vest o politični in parlamentarni taktiki revizionističnega bloka. Korošec-Radić in Spaho imajo najprej za cilj popolno razdrobljenje beogradskih političnih skupin in onemogočanje koalicijske radikalov z demokrati. Da dosežejo ta cilj, pride revizionistični blok na prvo sejo narodne skupščine v veliki večini. Pri volitvah začasnega predsednika naj bi blok skušal onemogočiti radikalom večino s tem, da bi volil za predsednika demokrata.

STALIŠČE BOSANSKIH ZEMLJORADNIKOV.

— Beograd, 10. aprila. (Izv.) V Bosni izvoljeni pristaži zemljoradniške stranke, štirje poslanci-težaki niso popolnoma zadovoljni s sklepi zemljoradniške stranke, da njih parlament skupina vodi v skupščini opozicijsko politiko. Težaki nikakor ne zaupajo Joci Jovanoviću. Bosanski težaki niso za koalicijsko, ker hočejo, da se paralizira delovanje dr. Spaha in so za to, da se priklonijo radikalom.

VPRAŠANJE DEMISIJE VLADE.

— Beograd, 10. aprila. (Izv.) Beogradski listi sedaj obravnavajo vprašanje demisije vlade. Navajajo razne izjave članov vlade, da Pašić v resnici namerava 15. t. m. predložiti demisijo vlade. Na ta način bi potem najstarejši narodni poslanec na prvi seji narodne skupščine dne 16. t. m. ob 9. dopoldne edino le prečital ukaz o demisiji kabineta ter v smislu poslovnika odgodil seje skupščine do definitivne sestave nove vlade. Po zatrdilu nekaterih parlamentarnih krogov namerava Pašić na ta način podajati pogajanja s šefi raznih strank in pridobiti na času. Včeraj dopoldne ob 11. so se v ministrskem predsedstvu sestali ministri ter so razpravljali o vseh možnih kombinacijah za rešitev politične krize. Do definitivnih sklepov ni prišlo. Splošno vlada v vladnih krogih razpoloženje, da je treba na vsak način do 16. t. m. najti izhod iz kritičnega položaja.

AKCIJA VODITELJA MADŽARSKIH FAŠISTOV.

— Budimpešta, 9. aprila. (Izv.) Voda madžarskih fašistov Stefan Fridrich se je povrnil s svojega potovanja v Italijo in Malo Azijo. V nekem intervjuu je izjavil, da Italija ne misli na skupno vojaško akcijo z Madžarsko, priznal je dalje, da ga Mussolini ni sprejel. O sestanku s Kemal paško ni izjavil ničesar bistvenega, pripomnil je samo, da sedaj potuje v Nemčijo, kamor prinaša važne vesti iz Azije. Za tem bo potoval v Italijo, kjer bo skušal stopiti v stike s Crnogorci in potem se zopet vrne v Malo Azijo.

LOUNCHEUR V LONDONU.

— Pariz, 8. aprila. (Havas.) O potovanju francoskega poslanca in bivšega ministra Loucheurja na Angleško poročajo »Petit Parisien« sledeče podrobnosti: Pred odhodom je Loucheur razpravjal na sestankih s Polncarejem o politični situaciji. V razgovoru z Bonar Lavom in Baldwinom v Londonu je znova pojasnil stališče glede reparacij in izjavil, da to stališče ne sme biti izpremenjeno. Pogovor se je dotaknil tudi reparacijskega načrta in Loucheur je imel priliko spregovoriti tudi o angleškem stališču. Njegova misija je dosegla popoln uspeh. Loucheur se je vrnil v Pariz popolnoma zadovoljen, pa tudi angleški politični krogi so pomirjeni. V zvezi s temi pogajalnimi pismi »La Nation Belge« o stališču belgijske vlade in pravi: Belgijska vlada se ne namerava odreči svojih pravic in tudi orožja, ki ga ima v rokah, ne odloži. O pogajanjih bo mogoče govoriti šele tedaj, ko bo Nemčija na kolenih. Angleški listi živahno komentirajo Loucheurov obisk. Nekateri od njih pišejo zelo optimistično in naglašajo, da bo sedaj mogoče začeti neposredna pogajanja med Francijo in Nemčijo. V tem slučaju bi šlo za to, da se stvori iz Porenja posebna republika, nekaka »buferna« država pod protektoratom Društva narodov.

— Pariz, 9. aprila. (Havas.) Avencija poročila iz Londona: Stališče angleških političnih in diplomatskih krogov glede potovanja Loucheurja je rezervirano. Francoska vlada ni dala dosedaj angleški vladi nobenega povoda za domnevo, da bi se mogla njena politika glede izvajanja versailleske pogodbe izpremeniti. Za to se angleška vlada po izjavi Polncareja v parlamentarni komisiji in po največjih izjavi bruselske vlade.

ANGLEŠKA NAPRAM FRANCOŠKI AKCIJI.

— Verovica, 8. aprila. (Havas.) Angleški minister pošt Joynson Hicks je izjavil, da je Francija okupirala Porurje s namenom prisiliti Nemčijo, da izpolni svojo dolžnost. Minister nikakor ne odobrava besed, ki se slišijo v spodnji sobnici post Fran-

co. Interesno politiko, temveč skrb za potrebe gospodarske, politične in kulturne vsakdanjosti to budi slovenska politika.

ciji. »Vsekakor upam,« je zaključil minister svoj govor, »da je simpatično devetih desetih angleških javnosti na strani Francije. Če skuša prisiliti Nemčijo, da izvrši svoje obveznosti.

OSMAN-AGA STREŽE KEMALU PO ŽIVLJENJU.

— Pariz, 9. aprila. (Havas.) »Petit Parisien« poroča iz Carigrada: Ko je bil mrtvec poslanec Ali Sukri, Osman aga razkril, kaj je skušal ujeti Mustafa Kemal paško kot talca. Hotel je obkoliti vilo Kemal paše, toda ta je bil pravočasno obveščen in je zbežal na avtomobilu v Angoro. Ko je Osman aga 16 minut pozneje prispel pred vilo, je bila prazna.

ZAPLEMBA NEMškega DENARJA V RUHRSKEM OZEMLJU.

— Berlin, 8. aprila. (Izv.) Po poročilih berlinskih listov so Francozje v tiskarni Ernsta Marxa v Mühlheimu zaplenili pol-druge milijardo papirnatih mark, kišše in za tisk potrebnih papir. Pozneje so Francozi zaplenili preklicali, izjavljajoč da je nastala pomota. Berlinski listi zaplenitev različno komentirajo, naglašajo, da je nemška državna banka po mnenju reparacijske komisije privatni zavod, proti kateremu ne more biti izvršena konfiskacija v smislu navodil francoske komande. Berlinski listi pa dalje omenjajo, da so Francozje zaplenili dosedaj nad 27 milijard državnega denarja. Položaj v ruhrskem ozemlju je v splošnem neizpremenjen.

NEVAJADNA IZVOLITEV.

— Pariz, 9. aprila. (Izv.) V departementu Pertignan je bil ponovno izvoljen za generalnega svetnika Marty, ki je bil od vojaškega sodišča obsoljen radi upora kot vodja »morih mornarjev.

Poroka italijanske princezinje Jolande.

— Rim, 9. aprila. (Izv.) Z veliko pompoznostjo so se pričele svečanosti povodom poroke najstarejše hčerke italijanske kraljeve dvojice princezinje Jolande s kapitanom grofom Calvi di Bergolo. Tekom nedelje so bile svečane pojedine, katerim so prisostvovali vlada, generaliteta kakor tudi drugi visoki dostojanstveniki in diplomatični kor. Vse mesto je bilo tekom nedelje svečer iluminirano in v zastavah.

Kot doto je kralj v velikem notarskem pismu dal princezini devet milijonov lir. Jolandi so še nadalje zalaganjeni privilegiji članice kraljeve rodbine. Poročencema je prišlo iz vseh krajev Italije in inozemstva mnogo poročnih daril. Poročnica sta pred poroko sprejela sveto obhajilo, ker Conte Calvi pripada verni katoliški rodbini.

Danes ob 10. dopoldne pa se je izvršila najprej civilna poroka v kraljevi palači na Kvirinalu. Civilno poroko je izvršil ministrski predsednik Mussolini ob prisotnosti senatnega predsednika Tittonija, ki je vršil funkcije notarja kraljeve hiše. Po končanem oficijelnih ceremonijah se je vršila cerkvena poroka v pavlanski kapelici. Cerkevne obrede je opravil dvorni kaplan. Opoldne je bil slavnostni obed in po obedu sta se takoj poročenca odpelala v letovišče San Rosore oz. na kraljev grad Racconigi.

Listi pridobujejo slavnostne izdaje s slikama novoporočencev. Poroka je vzbudila v italijanskem prebivalstvu izreden ponos in je to smatrati kot politični dogodek.

OBUPNO STANJE AVSTRUSKE VOJVODINJE.

— Dunaj, 10. aprila. (Izv.) Po poročilih iz Rima se nahaja bivša avstrilska vojvodina Blanka s svojimi sedmimi otroki v zelo obupnem stanju. Trpi pomanjkanje in živi od miločin. Njen mož, ki je bil pridelen av. generalnem štabu za časa Karlove vlade, se nahaja ravnotako v obupnem stanju in mora beračiti. Blanka je prosila špansko vlado za intervencijo pri italijanski vladi, da se ji prepusti posesstvo v Italiji, nekdanji last španskega pretendentu don Carlosa. To posesstvo je sedaj pod sekvestrom.

ALI BIVA MACKENSEN V MOSKVI?

— Berlin, 8. aprila. (Izv.) Wolffow urad skuša demantirati vest pariške agencije »Havas«, da bi bival nemški general Mackensen v Moskvi.

VREMENSKO POROČILO.

— Dunaj, 9. aprila. (Uradno vremensko poročilo) Cela Evropa je znova pod vplivom polarnih, severovzhodnih vetrov. V severni Nemčiji je jasno in hladno, v ostalih krajih Evrope pa oblačno in obilne padavine, ki so bile posebno znatne ob vzhodnem vsožju Alp. Temperatura stalno okrog 0. Razdeljena zračna atmosfera (mizka nad Sredozemskim morjem, visoka nad Skandinavijo) govori za trajno slabo vreme. Zlasti ob vzhodnem vsožju Alp. Pričakovati je večinoma oblačno, od časa do časa deževno in hladno vreme s ostrimi vzhodnimi vetrovi.

Papirne zvitke

za adicijske stroje

The Rex Co., Ljubljana

Politične vesti.

— Seja načelstva Narodnonapredne stranke bo jutri v sredo ob 20. zvečer v uredništvu »Slov. Naroda«. Člane načelstva pozivamo, da se zanesljivo udeležijo te seje.

— Tendenciozna senzacija ali resnica? O senzacionalnih vesteh, ki jih prorbčuje današnji zagrebški »Jutarnji list«, smo se takoj telefonično obrnili na našega korepondenta v Beograd. Sporočil je nam, da je tudi v Beogradu novica »Jutarnjega lista« učinkovala kot senzacija, a da v Beogradu doslej ni ničesar znanega o baje že toliko, kakor perfektnem sporazumu med radikalno vlado in revizionističnim blokom. Ze prihodnji dnevi pokažejo, ako je zagrebška senzacija istina, ali samo navaden bluff.

— Kralj naj posreduje! Beogradska »Politika« priobčuje v svoji nedeljski številki dolg uvodnik, ki mu je dala naslov: »Intervencija krone«. V tem članku dokazuje, da je politični položaj danes takšen, da more državo iz zamotanega položaja dovesti edino intervencija krone. Da podpre to svojo misel, navaja precedenčni slučaj za časa kralja Milana, ko je bil politični položaj prav tako kritičen kakor danes. Takrat je med strankami posredoval sam kralj in imel je uspeh. Med drugim piše »Politika«: »V današnjem položaju lahko padajo ljudje in stranke, krona pa mora ostati danes bolj kakor kdaj prej, ker je krona danes bolj potrebna kakor kdaj prej, in sicer potrebna ne toliko enemu človeku, kralju, ne temu ali onemu politiku, ne tej ali oni stranki, kakor predvsem celokupnemu narodu. Danes v tej strahoviti narodni in parlamentarni razcepjenosti je krona še edini centralni stožer, ki istočasno predstavlja narodno in državno edinstvo. Danes v tej splošni nezaupljivosti in v tej splošni in nevarnobolestni občutljivosti, ko nihče nikogar in ničesar ne priznava, vsi priznavajo krono. Ne priznava Pašić Radića niti Korošca, niti Spaha, ali tudi ti ne priznavajo Pašića. Ne priznava Pašić Davidovića, a tudi ta ne Pašića. Ali vsi oni priznavajo krono. To splošno priznanje nalaga kroni tudi splošno dolžnost: dolžnost, da se aktivno udeležijo rešitve krize, ne da bi pri tem vsiljeval kakšno svojo rešitev. Ali zato se krona, ostajajoč na temelju parlamentarnosti, ne sme zapirati v kruto pojmovane parlamentarne principe, v one, ki so bili sprejeti v normalnih časih in za normalne čase. Nič lažje kakor to ali tudi nič nevarnejše, nevarnejše tako za krono kakor tudi za državo in za narod. Vloga kralja Aleksandra je, njegova zgodovinska vloga, vloga posredovalca med krvavo prepajajočimi se tabori, ki nimajo drugega posredovalca. Hrvati, ako so dobre volje, nimajo razloga, da bi se ne odzvali kraljevemu apelu. Od njih se samo zahteva ono, kar oni zahtevajo od Srbov: bratski dogovor: Takisto tudi Srbi nimajo razloga, da bi se ne odzvali njegovemu pozivu, najmanj pa imajo Slovenci in muslimani povod, da bi se ne odzvali in da bi ne prišli na zbor svojih dveh starejših bratov. A če ne pridejo? Ako ne pridejo, bo za njih veljala ona francoska prislovica, da oni, ki niso tu, niso nikdar v pravici... Ne izgubiti ničesar oni, ki bratsko proži svojo roko, nego tisti, ki jo odbija. Ako jo Radić odbije, izgubil bo on. Ako se vi vsi ne sporazumete, bo se sporazumel narod preko Vaših glav. Ako se vi sporazumete, bo to za Vas osebna pridobitev ali objednem tudi velika pridobitev za ves narod.« — Nasvet beogradskega lista je popolnoma umesten, zlasti ako ne pride do sporazuma med radikali in demokrati. Morda bo osebna intervencija kralja Aleksandra, ki uživa povsodi največji ugled in spoštovanje, največ doprinesla k zbliznanju med posameznimi strankami in plemeni ter najlažje razrešila gordijski vozal sedanje krize.

— SLS ne reflektira na ministrske stolce. Iz Maribora nam poročajo: Na nedeljskem zborovanju SLS pri Gambriku se je med drugim tudi svečano izjavilo, da ne sme postati minister nič eden narodnih poslancev SLS, pač pa da mora vsak izven vlade še bolj kot doslej delati za slovenski narod. Glede avtonomije je dejal profesor Vesenjak, da kar je stranka svojem volilcem obetala, to hoče tudi izvršiti. Niti Slovenci, niti Hrvati nočejo biti tlačani Srbov. SLS je za Slovence to kar je Radićeva stranka za Hrvate. Zato se mora SLS pogajati z Radićem. SLS želi in zahteva edinstvo države, a to naj bode slobodno, ne pa prisiljeno ujedinenje vseh Jugoslovenov. Ako Pašić in Pribičević želita novih volitev, Slovenci jih ne žele. Klerikalci jih seveda ne žele, ker tudi vedo, zakaj ne.

— Delegacija jugoslovenskih muslimanov pri carigradskem kalifu. Beogradski muftija Zekić je bil te dni sprejet od kralja Aleksandra v daljši avdijenci, pri kateri je poročal o pomenu poklona jugoslovenskih muslimanov novemu kalifu in Carigradu. Kralj se je živo zanimal za verske razmere jugoslovenskih muslimanov. Beogradski muftija potuje skupno s prištinskimi v Carigrad, kjer se pokloni novemu kalifu z ostalimi člani jugoslovenske delegacije. Tretji član delegacije iz Sarajeva še ni določen. Delegaciji se pridruži tudi inšpektor ministristva ver Hasan Rebać. Vodstvo je vlada poverila beogradskemu muftiju Zekiću. Tudi za to zadevo tiči neizbežni politikum. Napihnjen od volilnega uspeha, je nameraval vodja bosanskih muslimanov Spaho izbrati delegacijo in verski značaj poklona v svoje politične namene. Beogradska vlada pa je izpregledala nakano in sestavila po svoje delegacijo, ohranivši ji s tem zgolj versko-cerkveno stališče.

— Verske razmere v Banatu. Bački in Baranji, Banat, Bačka in Baranja spadajo med naše pokrajine, katerih verske razmere so najbolj zamotane. Mešanica veroizpovedanj je skoraj popolna. V Banatu izpoveduje 308.970 oseb pravoslavno vero, 224.328 rimsko-katoliško 1754 grško-katoliško, 33.845 protestantsko, 4622 pa židovsko. V Bački in Baranji je razmerje nekoliko izpremenjeno, 166.515 oseb pripada pravoslavni cerkvi, 495.988 rimsko-katoliški, 12.415 grško-katoliški, 100.038 protestantski, 14.155 pa židovski. V vseh teh pokrajinah je poleg tega še 1700 muslimanov, 1351 brezkonfesionalcev. Končno izkazuje statistika še 14.739 oseb, ki ne pripadajo nobeni imenovani veri.

— Ameriška pomožna akcija za Rusijo je pretekli mesec prenehala s svojim poslovanjem. V svojem končnem poročilu naznanja, da se je iz Amerike poslalo v Rusijo nekaj nad 13.000.000 dolarjev na nakaznicah za živež in obleko.

— Provokacije avstrijskih karlistov. Zadnji nedeljo so dunajski monarhisti prvič proslavili obletnico smrti Karla Habsburžana. Pri proslavi je pa prišlo do spopadov ter je bilo več oseb aretiranih. Izgredi so vzbudili v občinstvu veliko nevoljo. Karlisti, ki pripadajo večji del organizaciji »Hakenkreuzlerjev«, so od dne do dne bolj smeln in puntarski.

Razgled po slovanskem svetu.

— Prosvetno delo na Poljskem. Pred kratkim je obiskala skupina poljskih profesorjev Bolgarijo. Ob tej priliki je pridobila znana poljska znanstvenica dr. Gansbrovska-Grabovska članek o prosvetnem delu na Poljskem. Poljsko prosvetno delo, pravi Grabovska, se je razvijalo do sedaj v različnih okoliščinah treh delov Poljske, v odvisnosti od treh pokrajin: ruske, avstrijske in nemške. Najbolj je bil položaj prosvetnega dela do osvobodjenja v bivšem avstrijskem delu Poljske, kjer so bile kot posledica politične avtonomije poljske šole. V bivšem pruskem delu je obstajal sicer zakon o obveznem šolskem pouku, toda šole so bile nemške. Najslabši je bil položaj šol v bivši ruski Poljski (poljsko kraljestvo) kjer je bil učni jezik ruski in poleg tega šole niso odgovarjale potrebni prebivalstva. Ko so si priborili neodvisnost, so Poljaki nemudoma začeli borbo proti nepismenosti. Začetek te borbe je bil storjen že za časa ruske revolucije 1905 leta. Pred vojno je imelo poljsko kraljestvo na 1000 prebivalcev 599 nepismenih, v Galiciji pa samo 287, na Poznanskem 121 (Srbija je imela 790, Rusija 724, Finska 71, Francija 126). 1919. leta je bil uveden poljski republiki obvezen šolski pouk. Toda ta odredba je naletela na velike težave, posebno glede pomanjkanja učiteljev in šolskih poslopij. V tem smislu se je začelo enerzično delo, ki je rodilo bogate plodove. Nepismenost se je tekom nekaj let znatno zmanjšala. Število učiteljev in učencev je v dveh letih naraslo tako, kar bi naraslo v normalnih razmerah na zapadu v 10—15 letih. Število ljudskih šol je znašalo v poljskem kraljestvu 1910—1911 leta 4718, 1919—1920 pa že 10.515; število učiteljev pa se je zvišalo v istem času od 7216 do 17.864; število učencev pa od 379.690, t. j. 32 na tisoč prebivalcev do 1.020.658 ali 83 na tisoč prebivalcev. Tudi srednje šole so napredovale, dasti ne tako rapidno, 1910. leta je imelo poljsko kraljestvo 260 srednjih šol (4494 profesorji in 57.900 dijakov) 1921/22 leta pa 397 in 113.600 dijakov. V 1921 letu je imela Poljska 25.621 ljudskih šol z 50.380 tisoč učiteljev in 2.971.650 učencev in 726 srednjih šol z 10.668 profesorjev (6767 moških in 3901 ženska) in 211.263 dijakov in končno visih kurzov za učitelje 183. Na prosvetnem polju čaka Poljsko še mnogo dela posebno v onem delu, kjer je to vprašanje najbolj zanemarjeno, to je v poljskem kraljestvu (bivša ruska Poljska), ki ima 2.030.138 otrok v šolski starosti, od katerih je omogočen šolski obisk samo 1.020.658. Toda sistematično delo je že pričeto in končna zmaga nad nepismenostjo ni več daleč. Na polju univerzitetne izobrazbe ima Poljska znatne tradicije, posebno kar se tiče dveh univerz v bivši Galiciji: krakovske in lvovske. Danes razpolaga poljska republika s sledečimi visokimi šolami: 5 državnih univerz — varšavska, krakovska lvovska, poznanska in vilnska, poleg teh pa ima še privatno univerzo v Lublinu in svobodno univerzo v Varšavi. Nadalje dve tehniški — v Lvovu in Varšavi, višje zemledeljsko šolo v Varšavi, pedagoško akademijo v Krakovu, akademijo umetnosti v Krakovu, veterinarsko akademijo v Lvovu, državni zobotehnični inštitut v Varšavi, pedagoški inštitut v Varšavi in višjo trgovsko šolo v Varšavi. V teh šolah predava 1009 profesorjev, 826 docentov in 91 lektorjev. Skupno število akademikov znaša 37.752, od njih moških 24.340 in žensk 8635, rednih slušateljev, ostali pa so treditni slušatelji.

Gospodarstvo.

NOVA IZJAVA MINISTRA STOJADINOVICA O NASIH FINANCAH.

Te dni je posetil beogradski do- pisanik »Morning Post« finančnega mi- nistra Stojadinovića in ga zaprosil za mnenje o sedanjem stanju naših financ kakor tudi o bodočih perspektivah. Na stavljena vprašanja je gosp. minister ljubeznivo odgovoril nastopno:

Vzroki dinarskega padca.

— Gospod minister, kateri so glav- ni vzroki in pogreški, ki so povzročili in zakrivili padec dinarja?

— Padec dinarja od 1918.—1922. leta je vezan na naše celokupno gospo- darsko življenje, ki se je začelo po osvoboditvi. Vse smo morali znova ustvariti: popravljati po vojni upošte- ne kraje, sestavljati nov državni orga- nizem, zamenjati krome z dinarji, omogočiti razvoj industrije in trgovine, z eno besedo položiti temelj državi. Po- treba po kreditih je bila splošna. Vse to je morala Narodna banka zadovoljiti, bodisi potrebe državne kakor tudi do- značnih poslovnih krogov. Na ta način se je izvala papirnata inflacija, katero država ni mogla omejititi z ozirom na težkoče, ki so obstajale pri zbiranju lastnih normalnih dohodkov. Ziveli smo z budžetskimi dvanajstinami. Prirodno je, da je pod takimi okoliščinami bil pa- dec dinarja neizbežen. Izvajanje trgo- vinske politike je bilo naperjeno proti lastni valutni politiki, dasi so eno in drugo vodile in inspirirale iste osebe. Pred mojim prihodom v finančno mi- nistrstvo je obstajala doba omejevanja trgovinske in devizne politike. V trgo- vinski politiki je bila karakteristična zabrana izvoza, v devizni pa se je za- vzelo smer splošnega borznega omeje- vanja s pomočjo dolarjev Bleerovega posojila.

Za svobodno gospodarstvo in povečan izvoz.

— Katero so najvažnejše mere, gos- pod minister, ki ste jih ukrenili v svr- ho ozdravljenja zadnjega nizkega di- narskega kurza?

— Našel sem dinar v naglem pad- eu, ker je državna intervencija na borzi prenehala in ker so se dolarske rezerve ameriškega posojila izpraznile. Takoj sem ukinit devizne odbore pri Narodni banki in dal večjo svobodo izvoznim trgovini s popuščanjem pri carinskih tarifnih na posamezne proizvode, ki so od nekdanj zavzemali v naši trgovinski bi- lanci vidno mesto. Prenehala je dr- žavna intervencija na borzi in prepustil sem gospodarstvom zakonit ponujanja in povpraševanja, da s svobodnim svo- jim vplivom upostavi ravnostje med stvarno ponudbo in devizno potrebo. Januarja meseca t. l. se je pripetil nagel in nenadejan padec dinarja. Ta padec smo pripisali vzrokom izven naših mej, posebno merodajnim zapletitvami na za- padu (Porurje) in tendenčnim vestem o naši kraljevini, ki so krožile po Evro- pi o nekem možnem spopadu z Nemci. Madžari, Italijani in Bolgari. Toda od meseca februarja se je začel dinar po- pravljati in polagoma osvobodjevati od tega zunanega vpliva. Vseled posled- nih odredb se izvoz večja. Kljub vsako- dnevnim izpremembam dinarja na borzi lahko rečemo, da smo v neki meri do- sežli relativno stabilizacijo, in sicer na višini, na kateri se je nahajal pri pad- cu prošlega decembra. To za dinar po- voljno delstvo se ima pripisati tudi od- ločni finančni politiki, ki jo izvajam v državnih financah. Od Narodne banke ne jemlem ničesar potem kredita, raz- zen kar predvideva budžet in finančni zakon.

Budžetsko ravnovesje sredi poletja.

— Kakšni so rezultati Vašega dose- danjega kratkega dela?

— Iz prejšnjega lahko razvidite, da so se dosegli glede poprave dinarja zadovoljujoči rezultati. Izvoz se večja, na borzi je večja svoboda, ki dopušča, da se manj čuti potreba po blagu. Dr- žavni dohodki sledi napredujejo ter obstoja nada, da sredni tega leta doseže- mo budžetsko ravnostje, to se pravi, državni izdatki se bodo krili z državni- mi dohodki; skupaj okoli sedem mil- jard dinarja.

Bodočnost dinarja.

— Kakšna utegne biti bližnja in daljna bodočnost mednarodne dinarske veljavi?

— Mednarodna vrednost dinarja je slika našega celokupnega gospodarske- ga in finančnega stanja. Ako še dalje sprovajamo politiko štedenja, ako do- sežemo budžetsko ravnostje in po- pravimo trgovinsko bilanco, ki se ne- prestando boljša, ako se naše notranje politično življenje uredi, tedaj bo tudi naša valuta na potu popravka. Ali je popravek blizu ali pa daleč, to zavisi od časa, ki se bo dal jasni finančni in trgovinski politiki, ki je zgoraj obrazlo- žena.

Finančni program ministra Stojadinovića.

Za saniranje valute je potrebno po- trpljenje in vstrajnost. Moj sedanj program gre za to, da naša financa pola-

goma usmerim v zdravi pravec. Zaradi izjemnega značaja izborne vlade mi je bilo v tem kratkem času nemogoče za- četi z izvajanjem drugih odlokov. Čim se sestane skupščina, ji predložim svoj finančni program in bom poizkušal iz- veliči državo iz teže finančne krize. Mere, ki sem jih doslej uporabil, kaže- jo dovolj, v katerem pravcu nameram hoditi pri saniranju financ in naše valute. Ta je povečanje državnih do- hodkov na vseh postavkah, podeljevan- je čim večje svobode privatni inicija- tivi, razširjanje izvozne trgovine in štedenja pri državnih izdatkih. Izhod iz sedanje finančne krize tvori reforma neposrednih davkov in večje obdavče- nje onih krogov, ki doslej pri plačevan- ju davkov niso dovolj sodelovali.

—g Zagrebški trg. Zagreb, 9. aprila. Cene v dinarjih za 100 kg postavno bačka odnosno vojvodinska postaja notirajo: Pšeni- ca (75—76 kg) 450—453, rž 400—405, ječ- men za pivovarne 215—220, oves 290—295, pšenična moka »0« 700—675, »2« 675—650, »6« 650—625, za krmo 200—250, drobnj otrobi 160—180, debelj 200—210. Tendenca mirna.

—g Tedniški pregled zagrebškega žit- nega trga. Zagreb 7. aprila. Promet pre- teklega tedna je bil nekoliko živahniji. Glavni vzrok minimalnega prometa je po- manjkanje gotovine. Politika deflacije pov- zročuje draginjo na tržišču, ker vsi ki imajo kapital za likvidiranje — banke — in tr- govci, v prvi vrsti špekulirajo — lahko so- razmerno blago poceni kupujejo in ga od- dajajo dalje za visoke kredite. Cene so povprečno varirale: Pšenica 445—455 ab postala Bačka, rž nominalno 310—375, po- mladni ječmen 315—320 ab postaja na Tisi, oves ab bačka postaja 290—300, začasno suha, lepa zdrava koruza se je nudila po 250—290, moka baza »0« 6.60, boljša kva- liteta 7, drobnj otrobi ponudba 150—162.50, fižol brez interesa, je notiral 4.50—4.75 beli in 4.75—5.50 pisani. Eksport je bil neznan nekoliko koruze se je izvozilo v Italijo. Tendenca na svetovnem trgu je vrsta. stanje setve je povoljno. Trdi se, da je po- vršina vsejane pšenice manjša nego pre- teklo leto in to radi jesenskih poplav pre- teklega leta v Banatu, Bosaj in Južni Srbiji.

—g Zagrebški Zbor. javlja, da su sva raspoloživa mesta u zatvorenom prostoru za II. veliki sajam od 22. aprila do 1. maja o. g. potpuno razpačena. Brojne prijave, koje su stizavale tek u zadnje doba zado- vavale su velike poteškoće, da se sve što bolje u skupine sredi. Uprava je ozbiljno istražila i pitanje, nebi li se imalo urediti već ovaj puta posebno odjeljenje (depend- cija) izvan prostora Zagrebčkog Zbora u Martičevoj ulici, ali se je moralo odustati od teh namisli s tehničkih, financijskih, ad- ministrativnih i inih razloga. Ovom se prilik- om mora istaknuti naglasiti, kako otečava- va rad ureda okolnost, da se izlagaji jav- ljala tek u zadnje časove, unatočiji svih spoz- orivanja putem veselaamskog reda, novina i drugih načina. Zato se uprava Z. Z. već danes ogradjuje proti svim eventualnim pri- govorima u tom smjeru radi nesurešitlj- vog postupka izlagajima. Medjutim se Z. Z. već sada zauzimalo za proširenje svog izlo- žbenog prostora, kako bi se moglo u budu- će udovoljiti i mnogo većem broju izlagaja.

—g Slavonska banka d. d. Na plenarni seji ravnateljstva, katera se je vršila dne 7. tm., je bil izvoljen z živahnim odobravanjem za predsednika tega aglinskega zavoda, g. Jodimir Arko veleindustrialec v Zagre- bu. Razven tega je bila predložena, poleg obsežnega poročila, kateri beleži znaten na- predek v vseh strokih bančnih poslov, bi- lancia za leto 1922, katera izkazuje čisti do- biček v znesku od K 17.184.053.62. Stanje vlog je naraslo od K 327.177.538.52 lanske- ga leta na K 511.427.308.99, torej za K 184.249.770.47, dočim se je celokupni promet zvišal od K 84.945.974.977.02 na kron 141.945.806.155.10. Ravnateljstvo je sklenilo sklicati dne 28. aprila t. l. redni občni zbor, ter na istem predlagati izplačilo 9% divid- ende. Nadalje je bil storjen sklep glede daljne emisije od nom. K 50.000.000.— del- niške glavnice, s čim bi poslednja dosegla K 200.000.000.— in to na ta način, da se da starim delničarjem na podlagi treh starih delnic pravico opcije na eno novo, po tečaju od K 440.—. Na poslovno poročilo Slavens- ke banke d. d. povrniti se hočemo podrob- neje po izvršenem rednem občnem zboru. Upravni odbor je izrekel soglasno gosp. ge- neralnemu ravnatelju Avg. Praprotniku-p- priznanje za njegovo uspešno delovanje.

—g Prodaja stare pločevine. Pri ravnat- elstvu državnih železnik v Subotici se bo vršila dne 20. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne ponovna ustmena dražba okoli 50.000 kg stare pločevine. Predmetni oglas je v pi- sarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljub- ljanu interesentom na vpogled.

—g Dobava drv. Pri ravnateljstvu dr- žavnih železnik v Subotici se bo vršila dne 21. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne ponovna ofertalna licitacija glede dobave 3000 vago- nov bukovih drv. Predmetni oglas je v pi- sarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljub- ljanu interesentom na vpogled.

—g Prodaja starega železa. Pri upravi Pomorskega arzenala v Tivtu se bo vršila dne 23. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne ponov- na dražba 93 ton starega železa. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Senzacionalni izum madžar- skega inženirja. Budimpeštanski listi poročajo, da je ing. Josip Desofi izna- šel neki aparat, s pomočjo katerega se lahko zajemajo električne struje iz zra- ka brez najmanjšega stroška. Vlada je pripravljena podpirati mladega učnja- ka pri njegovem delu.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDA- LIŠCA V LJUBLJANI. OPERA.

Torek 10. aprila: Tosca. Gostovanje gna. Hane Pirkove, Red A. Sreda 11. aprila: Janko in Metka Red B Četrtek 12. aprila: Carostrelec Red E Petek 13. aprila: Plesni večer Izven. Sobota 14. aprila: Janko in Metka Red C. Nedelja 15. aprila: Goreniški slavček Izven. DRAMA.

Torek 10. aprila: Sirota Anka, spevoigra. Pevski zbori malih Slovencev. Priveditev »Splošnega ženskega društva«. Začetek ob polu šest uri popoldne. Izven. Sreda 11. aprila: Otok in struga Red C Četrtek 12. aprila: Othello Red D Petek 13. aprila: Idijot Red A Sobota 14. aprila: Otok in struga Red E Nedelja 15. aprila: Popoldne Ugrabljena Sa- binke. Izven. Nedelja 15. aprila: Zvečer ob 8. Hasanagi- nica, Gostovanje g. Mihajla Markovića. Izven. Ponedeljek 16. aprila: Hasanaginica. Gos- tovanje g. Mihajla Markovića. Red B.

— Gostovanje gna. Hane Pirkove v »Tosci«. Danes, torek, dne 10. t. m. gos- tuje v naslovni vlogi Puccinijeve opere »Tosca« gna Hana Pirkova, članica slovaškega Narodnega gledališča v Bratislavi. Red A. — Gostovanje Marije Vere v Ljubljani- ski drami. Ga Marija Vera, članica Narod- nega gledališča v Beogradu gostuje v ljub- ljanski drami v soboto, dne 14. tm., v nedel- jo, dne 15. tm. in v ponedeljek, dne 16. tm. Nastopi v naslovni vlogi Ibsenove drame »Hedde Gabler«. Sobotna predstava (14. t. m.) se vrši za red B, nedeljska (15. tm.) za izven in ponedeljkova (15. tm.) za red C. Abonentj ostalih redov so to gostovanje že imeli.

— Jugoslavenska Njiva« prinaša v aprilski številki tole vsebino: Juraj Demetrović: Uzročj i posledice 18. marta. — Dr. M. Prelog: Car Aleksandar Prvi. — Vlad. Dvornikovič: Shakespeareov Hamlet i hamletizam u Kranjčevića. — Vladimir Nazor: Pjesme istarskega prognanika. — Stan- ko Tomašič: Srce Isusovo pod kundakom. — Josip Kulundžić: O umetnosti. — Dane Trbojević: Obrazovanje glave i ruke.

— Operni libreti. »Janko in Metka«. — Pravkar je izšel 10. zvezek Zbirke opernih in opernih tekstov in sicer »Janko in Met- ka«, bajna igra v treh aktech, složila Ade- lajda Wette, uglasbil Engelbert Humper- dinc, poslovenil Mihael Markič, 43 strani. Cena 3 Din. Libreti se dobivajo pri založ- nici v Zvezni tiskarni v Ljubljani (Wol- fova ulica 1.) Razprodajalcem običajen po- pust. V razprodaji so v tujajšnjih knjižar- nah kakor tudi pri blagalni v operi in pri opernih bileterjih.

Glasbeni vestnik

— Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Skupna pevska vala se vrši v sredo 11. tm. ob 6½ zvečer. Koncert v ne- deljo dne 22. in 23. tm. Točno. — Odbor

— Koncert »Glasbene Matice« v Bre- žicah. Iz Brežic nam poročajo: V nedeljo dopoldne je priredila »Glasbena Matica« koncert v Brežicah. Pevce je pozdravil na kolodvoru dr. Hudelist v imenu brežiške čitalnice in v imenu drugih tujajšnjih na- rodnih društev. Za pozdrav se je zahvalil predsednik g. Trunk iz Ljubljane. Priprav- ljeni zovovi so odpejali pevski zbor v me- sto, kjer jih je pred slavofonom pozdravil upravitelj tujajšnje javne bolnice g. Zalec. Mesto je bilo okrašeno z narodnimi in dr- žavnimi zastavami. Koncert je izbornu uspel, solisti so peli zelo dobro, posebno je treba omeniti go. Bohinčevu iz Ljubljane, ki je pela vse svoje arto dovršeno in s po- polnim uspehom. Njeno petje je navdušilo vse poslušalce, zlasti jih je ganilo izvajanje zbora Schwabove kompozicije »Ave Maria«; meistru Hubadu pa je bil izročen krassen svež venec iz zelenja povit s trakovi v slo- venskih narodnih barvah. V koncertni dvo- rani je pozdravil pevski zbor med odmorom g. župan dr. Zdošek. Po končanem koncer- tu je narodno občinstvo pogostilo naš pri- ljubljani pevski zbor. Ko je zbor zapel »Gor- čez jezero« je dr. Hudelist (koroški Slove- nec iz Velikoveca) omenil v svojem govoru žalostno usodo koroških Slovencev, in po- zival navzoče naj ne izgube upanja, da se homo končno združijo tudi s temi zaslužni- nimi brati. Skrbimo le za to, da se dotle ne ineverijo našemu narodu. V prisrčnih he- sedah je pozdravil goste brežiški župan dr. Zdošek, ki je omenil zasluge »Glasbene Matice«, zlasti pa njenega vodje g. Hubada. Ravnatelj Hubad se je zahvalil za vse nav- dušene napitnice in pripomnil, da mu je v veliko zadovoljenje, da je bil njegov pevski zbor v Brežicah tako lepo sprejet. Nato so se naši mlji slavčki poslovili od nas in se odpejali na kolodvor.

— Slavostni koncert glasb. društva »Ljubljana« ob priliki 30-letnice. Vsi- od nebrojnih, mnogokrat usodnih prilik in ne- prilik, kakor jih je preživljalo in jih še pre- življa vsako pev. društvo (in to ne samo pri- nas), tudi g. društvo »Ljubljana« se ne- more reči, da je bil njen današnji koncert re- zultat 30-letnega dela. 30 let ni karaboli, in ako bi »Ljubljana« (in tudi druga naša pev- ska društva) iste pevece ves čas glasbeno vzajala, tedaj bi današnji koncert imel drugačno lice. Večno menjavanje pevcev, absolutno nezadostna njihova pevska izob- razba, minimalna kultura glasov itd. so splošne rane skoro vseh naših pev. društev ne izvzemši »Ljubljane«. Tradicije trideset- nih let pač dajajo ponekemu društvu ves čas zvestega pevca, novinec jih ne zna ceniti, tem manj, ker čuti, da stoji na isti stopnji pevškega znanja (morda celo na višji), ka- kor stari pevec, ki je preživljal vsa društ- vena dobra in slaba vremena, a se glasbeno ves čas ni pospel nič višje. Morda ne ljub- lina danes v »Ljubljani« 5 % prvotnih pev- cev. Zato se mi sda vse tako proslavo pre- z-

no, voljo bobnenja, dobrodošla prilika za darove in nezasluzeno čaščenje oseb, ki pred toliko in toliko leti, ko se je društvo ustanovilo, morda niti na svetu niso bile, kaj šele, da bi imele kaj zaslug za toliko- leten obstoj društva. Sicer pa samo dolgo živeti ni zaslužnje. Jas valj za svojo ose- bo se za vsakovrstne jubileje ne morem navduševati. »Ljubljana« danes ne razpol- ga s prvovrstnim pevskim materijalom. Ne motim se, ako trdim, da je bil ta materijal lani boljši. Ali pa je bil bolj koralžen, ka- kor danes. Sopranj so šibki. Da bi ne bilo g. Bajukove in še nekaterih bi se marsika- tero mesto občutno zamajalo. Isto velja za tenorje, zelo dobri so alti, pa tudi basi po- stavijo svojega moža. Vseh skupaj jih je nekaj nad 60. Glasovi niso uravnani, kar je težko doseči, saj ima pevovodja z večno novim naraščanjem silno težaven posel. Pri vsem tem pa bi se pevcil delu kmalu nave- lilali, bi pobegnili, ako bi jih pevovodja za- hotel sistematično vzgajati. »Pevece«, ki ni prej nikler ust odprl, hoče po svojem vsto- pu v društvo koj pri prvi vaji peti »Buči, buči!« Ako pa to zna, tedaj ga ne učj več, on zna vse! G. Bajuk je izredno žilav, ne- pogliti in neugončljivi delavec. Ko bi mu dali za vsako preltto kapljo potu vinar, sme- jal bi se lahko danes vsem našim verižni- kom skupaj. Pa ne prašajte, kaj ima od vse- ga svojega preletkega truda! Koncert je bil zasnovan v velikem složu. Po voljni menda prvi vokalni koncert združen z orkestrom. Ne vprašam, koliko to stane. Za tak-le ju- bilej si društvo marsikaj privoščj. Še tudi nič ne ostane. Saj dobiček ni namen pri-reditelj. Vendar pa bi ožji sornišljeniki vsaj lahko napolnili dvorano. Solidarnost njho- va naj ne leži samo v cenentih besedah. — Premrlov »V Korotan« je v narodnem slo- zu pisan srčkan zborček brez harmoničnih izmenadej, kakor smo to sicer vajeni pri Premru. Foersterjev šeststroglasen »Mladi mornar« je prilijčna staraška skladba, ki mi ni niti po glasbi, niti po besedilu simpatič- na. V vsakem ozru se čuti iz nje prisilje- nost. Kako se je g. Bajuk lotil, ne raz- umem. »Ljubica« pa je še vedno krepka stvar, zlasti v tako temperamentalni inter- pretaciji, kakor je bila Bajukova danes. »Vra- golan« je vrlo zanimiv ženski zborček s kla- virjem, zlasti po svojem živahnem, pen- čem ritmu. »Pesme s Kosova«, XII. rukvet Mokranjca mi je v mešanem zboru ugajal najbolj. »Zlato kaneljico« Schwaba. »Gozdno samota« Lajovica in II. del Sattnerjevega oratorija »Assumptio« je pel zbor z orke- strom. Pred vsem je blazodejno vplivala »Gozdna samota«, Lajovičevu mladostno delo, ki bo vedno tako tudi ostalo; globo- ko občuteno, nežno-iskreno, polno pritažene gozdne prelesti. V »Assumptio« bi tenorski solo dovršeneje pel rajši kak drug solist. Če si je »Ljubljana« iskala za Dvočakov kla- virski koncert pianitko celo v Brnu (do- čim jih imamo najmanj tako dobrih tudi do- ma), bi našla lahko tudi tenorske solista. Da! Visek koncerta naj bi bil Dvočakov kla- virski koncert, kakor po navadi pod taktir- ko g. dr. Cerina na svojem mestu, a solist- ka je bila šibka, morda celo nekoliko pre- plašena; ni ter baš silnem udaru li je ušlo tudi semtertam kaj iz rok. A to so malen- kosti. V splošnem je ta točka bila najpri- viačnejša vsega skoro do pol 11. ure tra- jajočega koncerta. Z neprijetnim občutkom pa moram konstatirati, da publika ni umela ceniti velikanskega truda prirediteljev in ni s svojo malomarno hladnostjo kar nič dvig- nila temperature pevskih src. Kakšen po- gum da pevcem iskreno priznanje publike in kako podžge njeno živo odobravanje, ve samo v to posvečeni. Pridnim in neustra- šnim delavcem v kraljestvu glasbene umet- nosti pa še nadaljnega obilnega uspeha.

— Glasbeni vestnik. — Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Skupna pevska vala se vrši v sredo 11. tm. ob 6½ zvečer. Koncert v ne- deljo dne 22. in 23. tm. Točno. — Odbor

— Koncert »Glasbene Matice« v Bre- žicah. Iz Brežic nam poročajo: V nedeljo dopoldne je priredila »Glasbena Matica« koncert v Brežicah. Pevce je pozdravil na kolodvoru dr. Hudelist v imenu brežiške čitalnice in v imenu drugih tujajšnjih na- rodnih društev. Za pozdrav se je zahvalil predsednik g. Trunk iz Ljubljane. Priprav- ljeni zovovi so odpejali pevski zbor v me- sto, kjer jih je pred slavofonom pozdravil upravitelj tujajšnje javne bolnice g. Zalec. Mesto je bilo okrašeno z narodnimi in dr- žavnimi zastavami. Koncert je izbornu uspel, solisti so peli zelo dobro, posebno je treba omeniti go. Bohinčevu iz Ljubljane, ki je pela vse svoje arto dovršeno in s po- polnim uspehom. Njeno petje je navdušilo vse poslušalce, zlasti jih je ganilo izvajanje zbora Schwabove kompozicije »Ave Maria«; meistru Hubadu pa je bil izročen krassen svež venec iz zelenja povit s trakovi v slo- venskih narodnih barvah. V koncertni dvo- rani je pozdravil pevski zbor med odmorom g. župan dr. Zdošek. Po končanem koncer- tu je narodno občinstvo pogostilo naš pri- ljubljani pevski zbor. Ko je zbor zapel »Gor- čez jezero« je dr. Hudelist (koroški Slove- nec iz Velikoveca) omenil v svojem govoru žalostno usodo koroških Slovencev, in po- zival navzoče naj ne izgube upanja, da se homo končno združijo tudi s temi zaslužni- nimi brati. Skrbimo le za to, da se dotle ne ineverijo našemu narodu. V prisrčnih he- sedah je pozdravil goste brežiški župan dr. Zdošek, ki je omenil zasluge »Glasbene Matice«, zlasti pa njenega vodje g. Hubada. Ravnatelj Hubad se je zahvalil za vse nav- dušene napitnice in pripomnil, da mu je v veliko zadovoljenje, da je bil njegov pevski zbor v Brežicah tako lepo sprejet. Nato so se naši mlji slavčki poslovili od nas in se odpejali na kolodvor.

— Slavostni koncert glasb. društva »Ljubljana« ob priliki 30-letnice. Vsi- od nebrojnih, mnogokrat usodnih prilik in ne- prilik, kakor jih je preživljalo in jih še pre- življa vsako pev. društvo (in to ne samo pri- nas), tudi g. društvo »Ljubljana« se ne- more reči, da je bil njen današnji koncert re- zultat 30-letnega dela. 30 let ni karaboli, in ako bi »Ljubljana« (in tudi druga naša pev- ska društva) iste pevece ves čas glasbeno vzajala, tedaj bi današnji koncert imel drugačno lice. Večno menjavanje pevcev, absolutno nezadostna njihova pevska izob- razba, minimalna kultura glasov itd. so splošne rane skoro vseh naših pev. društev ne izvzemši »Ljubljane«. Tradicije trideset- nih let pač dajajo ponekemu društvu ves čas zvestega pevca, novinec jih ne zna ceniti, tem manj, ker čuti, da stoji na isti stopnji pevškega znanja (morda celo na višji), ka- kor stari pevec, ki je preživljal vsa društ- vena dobra in slaba vremena, a se glasbeno ves čas ni pospel nič višje. Morda ne ljub- lina danes v »Ljubljani« 5 % prvotnih pev- cev. Zato se mi sda vse tako proslavo pre- z-

— Glasbeni vestnik. — Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Skupna pevska vala se vrši v sredo 11. tm. ob 6½ zvečer. Koncert v ne- deljo dne 22. in 23. tm. Točno. — Odbor

— Koncert »Glasbene Matice« v Bre- žicah. Iz Brežic nam poročajo: V nedeljo dopoldne je priredila »Glasbena Matica« koncert v Brežicah. Pevce je pozdravil na kolodvoru dr. Hudelist v imenu brežiške čitalnice in v imenu drugih tujajšnjih na- rodnih društev. Za pozdrav se je zahvalil predsednik g. Trunk iz Ljubljane. Priprav- ljeni zovovi so odpejali pevski zbor v me- sto, kjer jih je pred slavofonom pozdravil upravitelj tujajšnje javne bolnice g. Zalec. Mesto je bilo okrašeno z narodnimi in dr- žavnimi zastavami. Koncert je izbornu uspel, solisti so peli zelo dobro, posebno je treba omeniti go. Bohinčevu iz Ljubljane, ki je pela vse svoje arto dovršeno in s po- polnim uspehom. Njeno petje je navdušilo vse poslušalce, zlasti jih je ganilo izvajanje zbora Schwabove kompozicije »Ave Maria«; meistru Hubadu pa je bil izročen krassen svež venec iz zelenja povit s trakovi v slo- venskih narodnih barvah. V koncertni dvo- rani je pozdravil pevski zbor med odmorom g. župan dr. Zdošek. Po končanem koncer- tu je narodno občinstvo pogostilo naš pri- ljubljani pevski zbor. Ko je zbor zapel »Gor- čez jezero« je dr. Hudelist (koroški Slove- nec iz Velikoveca) omenil v svojem govoru žalostno usodo koroških Slovencev, in po- zival navzoče naj ne izgube upanja, da se homo končno združijo tudi s temi zaslužni- nimi brati. Skrbimo le za to, da se dotle ne ineverijo našemu narodu. V prisrčnih he- sedah je pozdravil goste brežiški župan dr. Zdošek, ki je omenil zasluge »Glasbene Matice«, zlasti pa njenega vodje g. Hubada. Ravnatelj Hubad se je zahvalil za vse nav- dušene napitnice in pripomnil, da mu je v veliko zadovoljenje, da je bil njegov pevski zbor v Brežicah tako lepo sprejet. Nato so se naši mlji slavčki poslovili od nas in se odpejali na kolodvor.

— Slavostni koncert glasb. društva »Ljubljana« ob priliki 30-letnice. Vsi- od nebrojnih, mnogokrat usodnih prilik in ne- prilik, kakor jih je preživljalo in jih še pre- življa vsako pev. društvo (in to ne samo pri- nas), tudi g. društvo »Ljubljana« se ne- more reči, da je bil njen današnji koncert re- zultat 30-letnega dela. 30 let ni karaboli, in ako bi »Ljubljana« (in tudi druga naša pev- ska društva) iste pevece ves čas glasbeno vzajala, tedaj bi današnji koncert imel drugačno lice. Večno menjavanje pevcev, absolutno nezadostna njihova pevska izob- razba, minimalna kultura glasov itd. so splošne rane skoro vseh naših pev. društev ne izvzemši »Ljubljane«. Tradicije trideset- nih let pač dajajo ponekemu društvu ves čas zvestega pevca, novinec jih ne zna ceniti, tem manj, ker čuti, da stoji na isti stopnji pevškega znanja (morda celo na višji), ka- kor stari pevec, ki je preživljal vsa društ- vena dobra in slaba vremena, a se glasbeno ves čas ni pospel nič višje. Morda ne ljub- lina danes v »Ljubljani« 5 % prvotnih pev- cev. Zato se mi sda vse tako proslavo pre- z-

— Glasbeni vestnik. — Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Skupna pevska vala se vrši v sredo 11. tm. ob 6½ zvečer. Koncert v ne- deljo dne 22. in 23. tm. Točno. — Odbor

Turistika in sport.

GOSTOVANJE HASKA V LJUBLJANI. S. K. Primorje: Hašk 2: 4 (0: 2). Ilirija: Hašk 1: 2 (0: 0). (Konec).

Tekmo drugega dne, ki smo jo prič- kovali še z večjo napetostjo, je v težkih snežnikah tekem cele igre padajoči sneg popolnoma pokvaril. V prvem polčasu, ki je ostal neodločen 0:0 sploh ni bilo videti mogočnetne igre temveč počasnega pre- manja za nepreračunljivo po snegu zadra- ženi žogami. Šele v drugem polčasu sta se možvi znašli v odločilni ambiciji. Za pre- je Ilirija parkrat pretrgala nasprotno ob- ramo in solistično napadla slovenski mre- zo, kjer je bil lik Meffisto sloviti Fridrich in z nepopolno bravuro pograbil nekaj ne- varnih šotov Omana. Po krasni kombinaciji na predor požene leta v drugem polčasu a prečnim udarom žogo v goal. Ilirija vodi 1:0. Nepopolno veselje publike ki je to pot imela svoj veliki dan, Hašk napenja vse si- le, iz opanih skoro sigurnis šans reši gos- talma Soklič. Med lahko premočlo zagreb- skega možva scortalo gosti 2 goala in s tem odločijo igro sko nezasluzno v svojo korist. Vreme je kot rečeno onemogočilo pravo igro. Zato se o sedanjem razmerju med zagrebškim in ljubljanskim prvakom ne da nič definitivnega navesti. Sigurno je, da je danes Ilirija v taktiki napada in po- silnem šuterju Omanu v veliki formi. To je splošen kratek dojem večerašnje tekme. Hašk ni igral bolje kakor v soboti proti Pri- morju, dasi je postavlo nekoliko izpremenik. Velik plus je prinesel le reprezentant vratar Friedrich. S sodnikom Vodnikom ni bilo nedisciplinirano občinstvo zadovoljno. V tehničnem pogledu je res bil pomankljiv. Nad napadalno vrsto ni pazil od blizu in zanesljivo. Mogoče je prezrl tudi kaj fouč Zagrebčanov. Toda videlo se je, da je to- pot gledal, da se ne prenasli in da sodi objektivno. Potrdil se je, o tem ni dvoma. Motiv, ki so bili merodajni so neznanji in potranski. Da bi vedno ohranil tako strogo in nepristransko pozicijo napram mož- vom, katerim soditi

— Novomet v Beogradu. Beograd, 9. aprila. (Izvir.) Včeraj popoldne je bila no- gotmetna tekma med beogradskim Sportnim klubom in »Trifokolor« iz Bukarešte. Red- zultat 6:1 v korist Sportnega kluba. Obisk je bil mnogobrojen. Vlada je močan veter.

— Viena v Zagrebu. Prihodno nedeljo, gostuje v Zagrebu prvorazr. dunajsko mo- štvu Viena in sicer nastopi v soboto proti Hašku in v nedeljo proti Concordiji. Tre- notno se nahaja Viena v dobri formi.

— Reševalni odsek S. P. D. — Iz član- nov Osrednjega odbora SPD se je sestavil reševalni odsek, ki ima na razpolago vse potrebno orodje za slučaje nesreč in ne- zgod; nosilnico, vrvi, lekarniški ročni no- žek s potrebnimi za prvo pomoč itd. V vseh važnejših gorskih krajih se določijo domačini, ki bodo vsak čas pripravljeni so- delovati pri rešilnih ekspedicijah. — Odbor SPD opozarja javnost, da je vsako nesrečo, oz. nezgodo javiti ustmeno, telefonično ali brzojavno na pisarno SPD, v Ljubljani, Kralja Petra trg, ali pa na najbližjo podruž- nice SPD, ki po potrebi obvesti Osrednji odbor.

— Osrednji odbor SPD v Ljubljani prosil dotičnega, ki si je izposodil ob priliki kilešj »Hotel Zlatoroga«, da ga nemudoma vrne osrednji pisarni SPD v Ljubljani, ker za društvo ni po potrebi.

— Vstopnina k nogometnim tekmanj Povodom zadnjih tekem na igrišču SK Ilir- je so se iz vrst obiskovalcev čule pritož- be, da se zahteva previsoko vstopnino. Ker je med široko publiko marsikje razširjeno mnenje, da so sportsne prireditve zvezane z je neznanimi režijskimi stroški, daje SK Ilirija sledeča pojasnila: Tulemu klubu je treba kriti vedno potne stroške za 12 do 18 oseb za 3 ali 2 razred os. ali brzojavka, kompletno prehrano za čas potovanja in bivanja v Ljubljani ter stan v Ljubljani, inozemskim klubom razen tega še pristoi- bine za potne liste in za vizum. T. u. SV. iz Monakova, ki je igral v Ljubljani 1. in 2. aprila se je izplačalo na primer samo za potne stroške in vizum Din. 7500; prehrana, stan, reklama, občinska taksa, varnostna služba itd. so zvišali izdatke na preko

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 10. aprila 1923.

— Odvetniška zbornica je sklicana na plenarno sejo dne 19. t. m. popoldne, da reši pritožbo dr. Ivana Šusteršiča zoper sklep, s katerim je odvetniški odbor zavrnil njegovo prošnjo za vpis v imenik odvetnikov. Dr. Šusteršič je svojčas iz tujine resigniral na odvetništvo in prosil zdaj za vnovični vpis.

— Upor klerikalcev proti vladi. Poročali smo že, da je večina ljubljanskega občinskega sveta na pritisk klerikalcev v nasprotju z zakonom in v kljub vladnemu opozorilu izvolila nove zastopnike v šolski svet, dasi funkcija starih članov te korporacije še ni potekla. Klerikalci silijo sedaj na to, da bi se čim najpreje sklicala seja mestnega šolskega sveta in da bi se k tej seji pozvali člani, ki jih je zadnjič izvolila klerikalno - komunistična večina občinskega odbora. Predsednik mestnega šolskega sveta je vsakokratni župan, sedaj torej dr. Ljudevit Perič. Računovodni smo, ako se bo le-ta udal klerikalnemu pritisku. Ako razpiše sejo in pozove k tej seji na protizakonit način izvoljene člane, krši zakon in izvede konflikt z vlado, ki pač nikakor ne more trpeti, da bi kakršnakoli podrejena oblast zgolj iz političnih samopašnih motivov kršila obstoječe zakone in kljubovala poleg tega tudi izrecnim naredbam vlade same. Ako pa župan skliče sejo ter povabi na to stare člane mestnega šolskega sveta, priznava sam nezakonitost volitev, ki jih je izvršil v svoji zadnji seji občinski odbor, obenem pa izzove tudi konflikt s klerikalci, ki ima lahko za posledico razpad klerikalno - komunistične koalicije. Kakor je iz navedenega razvidno, se nahaja župan dr. Perič v zelo mučni situaciji. Kako se bo izmotal iz te zagate, ko mu na eni strani grozi konflikt z nedoglednimi posledicami z vlado, ako ustreže želji svojih klerikalnih zaveznikov, na drugi strani pa konflikt s klerikalci in razpad koalicije, ako se ukloni vladi in zakonu? Katero pot bo ubral? Ena, kakor druga ga lahko stane glavo!

— Z našega vseučilišča. V ponedeljek, dne 9. t. m. popoldan ob 17. uri je imel izredni profesor dr. Giorgio Tasčič, ki je prišel iz subotičke pravne fakultete, svoje nastopno predavanje. Dekan dr. Kuželj je predstavil novega tovariša zbranemu poslušalstvu, med katerimi so bili tudi g. rektor dr. Ušeničnik, več profesorjev filozofične, pa vsi profesorji juridične fakultete. G. Tasčič je izbral za predmet svojega predavanja temo: »Pravo i gledišta na svetu, ter podal v lepi obliki svoje nazore o bistvu in funkciji prava. Njegovim izvajanjem je sledila živahna poljvala. Svoja redna predavanja o pravni filozofiji prične g. Tasčič še ta teden.

— Predavanje v Pravniku. V sredo, dne 11. aprila bo na sestanku društva »Pravnika« gospod finančni delegat dr. Karel Šavnik nadaljeval predavanje »O ustavni (politični) kontroli državnega gospodarstva«. Na predavanju, ki je vzbudilo zadnjič veliko zanimanje, opozarjamo vse pravnike. Vrši se ob 5. uri popoldne v pravosodni palači št. 79.

— ZA ASKERCEV SPOMENIK. (IX. izkaz prispevkov od 1. februarja do 31. marca 1923.) 300 Din.: uradništvo »Jadranske banke« v Ljubljani namesto venca na grob matere svojega kolega g. Janka Košenine; po 100 Din.: gosp. major Mirko S. Cvahle, komandir pripravlj. šole V. žandar. brigade na Fužinah, zbirka ondotežnega moštva; Južnoštajerska hranilnica v Celju; Okrajna posojilnica in hranilnica v Škofji Loki; 10 Din.: gospodična Mira Straussova v Ljubljani. Skupaj 610 Din. Doselej nabrana celokupna svota 12.140,75 Din. Blagajnik: dr. V. Kšovec.

— Železničarjem in državnim nameščencem! Po sklepu akcijskega odbora sklicujemo za četrtke dne 12. tm. ob 1/8. uri zvečer v dvorani Ljudskega doma širši sestanek železničarjev, državnih nameščencev in vpojočencev. Dnevni red: Poročilo o dosedanjem in bodočem delu akcijskega odbora. Državni nameščenci in železničarji udeležite se tega sestanka, da bodete o delu akcijskega odbora poučeni. Vabijo se tudi državni nameščenci in železničarji izven Ljubljane. Akcijski odbor.

— Okrovališče »Jadrana«, ki ga ima Okrajni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani na otoku Rabu, se bo v kratkem izročil prometu. Kakor hitro se oddasta razpisani službi ekonomu in bolniškega strežnika, bo moglo v okrovališče poslati prve bolnike.

— Zvišanje občinskih davčiča na pivo in žganje v Mariboru dovoljeno. Pokrajninska uprava je z naredbo 31. marca t. l. št. 9208, dovolila mestni občini v Mariboru pobiranje davka od hi pive 50 Din, ter od navadnega žganja in od vsakega likerja 20 dinarjev od hektolitrske stopnje alkohola.

— Notranja kolonizacija. Naključje je narosilo, da se je prvi transport jugoslovenskih optantov iz Beranje naselil v Otvjem polju, odkoder so njihovi dedji pred 350 leti za časa turskih navalov iz Crnojevičev pobegli na Madžarsko. Ministrstvo notranjih del in agrarne reforme sta kolonistom šla vsostransko na roko. Na Otvjem polju se naselila še nadaljnja dva transporta beranjskih optantov. Zanje najpotrebnejše pomoči so že razosrta in poslane.

— S pošte. Za privr. poštarje ozir. poštarice I. razreda so imenovani: Anton Sitar, Danijela Skalovnik, Marija Peterneil, Hermina Ostrin, Angela Bernik, Marija Šimen, Elizabeta Hrovat, Vera Plehan, Marija Haviček, Julija Albrecht, Mihaela Killer, Zora Jerše, Hedviga Legat, Ivana Grad, Viktorija Pertout, Marija Petrič, Justina Puppis, Olga Ropotar, Mara Podgornik, Iv. Babšek, Mihaela Vidali, Ljudmila Kržišnik, Silvester Kavčič, Fran Kranjc, Josip Puntar in Miroslav Kalis. — Odpovedali sta se poštni službi poštarici Ana Mastnak in Regina Remžgar. Odpuščen je poštna odpravnik Jospina Dolžan v Tupalcih. — Odvezana sta službene pogodbe poštni odpravnik Avguštin Aber v Gor. Mozlju in poštna odpravnik Berta Topič v Smarjeti ob Pesnici. — Začasno so upokojevali: poštarica I. r. Ant. Zagorjan na Rakeku, poštarica IV. r. Stefanija Hoffman v Ljubljani, poštar Dragotin Ternik v Zg. Sv. Kungoti, kvalificirana poštna odpravnik Berta Šešker v Planini pri Sevnici. — Trajno so upokojevali: kontrolor Janko Kranjc v Mariboru, činovnica Franja Peterman v Domžalah, Marija Urbančič v Škofjanci pri Mokronogu, Marija Klopčič v Radečah pri Zidanem mostu ter poštarica Marija Uran v Mariboru.

— Peštinška prostost bolniškega sklada za drž. prometno osebo. Pisma in dopisnice bolniškega sklada so v prometu z ustanovami za zavarovanje ter v prometu z državnimi oblastmi oproščeni poštnine.

— Góranja invalidskega doma v Beogradu. Udruženje vojnih invalidov je sklenilo, da se dar kraljeviča Gjorgia v znesku 1.000.000 Din. vporabi v fond za gradnjo invalidskega doma v Beogradu. Udruženje podeli v znak zahvale kraljeviču kot svojemu največjemu dobrotniku posebno umetniško diplomu.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane izkazuje v času od 1. do 7. aprila tole statistiko: Umrlo je 25 oseb, 17 moškega in 8 ženskega spola (tj. več 13). Smrtni vzroki: jetika 5, pljučnica 2, druge nalezljive bolezni 1, možganska kap 3, srčna hiba, boleznj žila 1, rak 2, drugi naravni smrtni vzroki 7, samomor 1, slučajne smrtne poškodbe 3. Med tem časom se je rodilo 28 otrok (5 mrtvorjenih) 12 moškega in 16 ženskega spola. Naznanih nalezljivih bolezni: davica 2, škrlatinca 2, dušični kašelj 3.

— Antikvarični cestno poštiski redi. Tudi, ki potujejo po naši deželi, dobijo čudne pojme o našem napredku, ko čitajo na tablah svarila: »Zavoro ali pa 2 gld. kazni!« Navadno pa je na tabli grobo naslikana cokla, spodaj pa napis »ali pa 2 gld.« Okr. glavarstva naj bi ukazala kmečkim občinam, da se tudi v tem oziru modernizirajo. Kateri vzrok pa se bo danes ustrašil globe pol dinarja, da bi zaradi tega imel respekt pred svarilom!

— Sezonsko prireditve v Rogoški Slatini. Društva in umetniki, ki nameravajo v tekoči sezoni prirediti v zdravilišču Rogoška Slatina koncerte, se vabijo, da naznanijo ravnanstvom zdravilišča do 15. maja t. l. dan in druge podrobnosti nameravane prireditve. Pozneša naznanila bo ravnanstvom moglo upoštevati le potem, če bo zdraviliška dvorana na razpolago.

— Odpovedano slavje marihorske požarne brambe. V nedeljo zvečer bi se imelo vršiti v Gótzovi dvorani veliko slavje požarne brambe v prid kritiča stroškov za novo auto turbinsko brizgalnico. Na večer je dospelo na to slavje tudi mnogo udeležencev, večinoma Nemcev iz okolice. Pred Gótzovo dvorano je bil zbran večji oddelek javne straže v uniformi in civilu. Toda dvorana je ostala temna in zaprta. Kakor čujemo, so na odpoved te slavnosti vplivali deloma dogodki v Slov. Bistrici, deloma grožnja Orune radi nemške komande pri nameravanih valah z auto turbinsko brizgalno, deloma pa so člani društva iz jeze tudi sami strakali. S predpoinčnim vlakom so se odpravili zadnji udeleženci proti Celju. Da obstoja pri Mariborski požarni brambi kakor tudi v večini teh društev v okolici še danes nemška komanda, tega so krivi tudi Slovenci sami. Poskušali so že prvo leto po prevratu preplaviti to društvo s slovenskimi člani, vršilo se je to zavedno že mnogo shodov, aštriralo se je na pristop Slovencev k društvu, ampak kakor se kaže, je ostalo vse le pri besedah in brezplodnem zabavljanju. Ravno glede tega društva, ki bi moralo stajti izven vsake politike, se je pokazalo, da Slovenci v Mariboru in okolici še niso dalje prišli s svojo vztrajnostjo, kakor do zabavljanja. Preobrat je bil pripraven za to, da se tudi tukaj napravi red in sicer z delom, ne samo z besedami. Toda kakor rečeno do danes je ostalo še vse pri zabavljanju. In to se zna nekoč bridko maščevati.

— Socijalizem v katoliški cerkvi. Naša mlajša duhovščina se kaj rada bavi s teorijo takozvanega krščanskega socijalizma, katerega učitelj in propagator je bil dr. Krek. Toda zdi se nam, da se ogrevajo za socijalne probleme le kaplani, ki se po vsej pravici in resnici štejejo med najrevnejši proletarijat. Ko pa dobi kaplan dobro župnišvo vrže socijalistične teorije med staro šaro ter smatra svojega kaplana za hlapca in potrebno zlo, kakor je poprej njega smatral njegov župnik. Višje ko zleze duhovnik po lestvi, tembolj prizirajo in zaničljivo gleda na sobrate pod seboj. Pa tudi med dohodki župnij je tako velikanska razlika, da bi je v obraz vsaki socijalni pravdičnosti. So župniki, ki imajo pravnata velaposreva s tucati živine, vinograde ali gozde z lastnimi žagami, nasprotno pa so zopet župnije, ki nimajo prav nič sveta ali le boren vrčček za solato. Tu naj izvede cerkevna hierarhija socijaliziranje.

— Celjske novice. — V konkurzu sta celjski trdnici Pertinca in Patnikovič. Pod tem naslovom smo v naši številki »Sl. Na rodu« od minule sobote poročali, da se nahajata sedaj omenjeni trdnici v konkurzu. — K temu našemu poročilu se nam od omenjenih trdnici poročilo, da se ne nahajata v konkurzu, ampak samo v denarni krizi, katera je danes nastopila vsled pomankanja denarja v splošnem, v skoto vsej industriji v Jugoslaviji. S tem ugotovimo lojalno popravljamo našo tozadevno vest, ker vemo, s kakimi težkocami se ima danes boriti naša industrija in ker nočemo nikomur delati krivice. — Umrl je v Celju z. Jakob Janič, posestnik takozvanega »Kaplanovega grada« na Miklavževem hribu v starosti 73 let. Umrl je bil svoj čas trgovec v Zalcu. — Oprostitev vajencev se je v nedeljo 8. aprila vršila v Celju. Oproščenih je bilo 7 ševčarjev, 4 peki, 2 sedarja, 1 tapetnik, 1 lončar in 1 medicar. Vajenci vseh strok so preženski komisiji predložili samostojno izvršene izdelke, pri čemur so dosegli deloma dober, deloma prav dober uspeh.

— Zahvala. Bojna zidarija »Kranjske stavbinske družbe« J. Perič in A. Podberšič se na tem mestu iskreno zahvaljujeta ing. g. F. Tavčarju in vsem drugim plemenitim darovalcem, ki so njima prisločili z dobrovoljnimi prispevki na pomoč in olajšali v nesreči njun težki gmojni položaj.

— Razne nezgode. V Malem Javorniku sta se sprla posestnika Fran Kosič in Fran Gabršek. Kosič je v prepriju Gabrška sunil z nožem v levo roko. — Delavcu Antonu Pugejlu iz Vidma je pri obdelovanju kamena odletel kamen v oko in mu ga težko poškodoval.

— Kandidat smrti. Ivan Kapnik, pivovarniški paznik v Unioni si je v nedeljo zjutraj v svojem stanovanju z britvijo prežal vrat. K sreči je bila britev preveč topa in tako si je Kapnik prizadial samo več nevarnih poškodb. Prepeljali so ga v bolnico.

— Čigav je ukraden magnet? Aretiran je bil šofer Ivan Jakše, doma iz Ruperč v rha, ki je imela na vesti več tatvin. Pri njem se je našel avtomobilni magnet tipa Bosch Z. R. 4 Poleg tega je imel tudi dve ukradeni značni cevi za kolo. Lastnik ukradenih predmetov se naj oglasi pri policijskem ravnanstvu.

— Aretacija političnega pustolovca. Zagreb, 10. aprila. (Izvir.) Pred dnevi se je pojavil v Zagrebu mladi človek, ki je intervjuval o politični situaciji pokrajinskega namestnika dr. Čimčiča in Stjepana Radiča. Rezultate intervjuov je v redakciji »Jutarnega lista« telefoniral beogradskemu »Balkanu«. V redakciji ga je spoznal neki član uredništva. Bil je to Zvonko Martinković rodom Zagrebčan, ki je Zvezji filateliov pred dvema letoma poverljivo pošto svoje denarja ter na to pobegnil. Martinković je bil nato aretiran na kolodvoru pred odhodom beogradskega vlaka. Na policiji je priznal svoje dejanje ter omenil, da je iz Zagreba pobegnil na Madžarsko, kjer so ga Madžari odvedli v taborišče Zalaegerszeg, in ga silili, da vstopi v takozvano »hrvatsko legijo«. Končno se mu je posrečilo iz taborišča pobegniti in je srečno dospel v Beograd. Tu se je preživil sprva zelo bedno, končno je dobil službo poročevalca v uredništvu »Balkana« in je bil obenem tudi korespondent novosadskega »Volksblatte« Kakor je sam policiji izjavil, je zadnji čas v »Balkanu« zelo mnogo pisal o amputaciji.

— Ponarjenje 1000 dinarskih bankovcev v Mariboru. V kavarni »Boogard« v Mariboru je plačal račun s tisoč dinarskih bankovcem inž. Kruger z Dunaia. Plačilni natakar pa je poslal bankovec iz previdnosti menjati v Centralno banko, kjer so ugotovili, da je falsifikat. Kruger je bil aretiran v svrhu pojasnitve od kje je dobil ta falsifikat.

— »Kino Ideal« predvaja od četrtka do večerš nedelje t. l. 12. do večerš 15. t. m. film »Teodora«, bizantska carica, v katerem igra glavno vlogo Rita Jollivet. Film je sedaj največje monumentalno filmsko delo v 6 delainih. Predstave so vrše za ta program izjemoma vse štiri dni čepelidne in popoldne in sicer dopoldanska predstava ob pol 11. uri, popoldanske predstave pa: 3, pol 5. 6. pol 8. in 9. Radi reda se vlnudno prost, da se k predstavam prihaja točno.

— Kino Matica predvaja od 8.—10. t. m. nad vse zanimivo in krasno dramo iz detektivskega življenja »Letiči avto«. V glavni vlogi svetovnoznani Harry Piel, kateri s svojimi natavnostmi virtioznimi sposobnostmi nudi občinstvu najlepši užitek. Drugi del te senzacijske drame se predvaja od 11. do 13. t. m. ter dosega tehnično svoj višek v momentih, kjer nastopa Harry Piel z letičim avtom ter izvaja naravnost neverjetne in vrstolomne skoke s svojim avtomobilom. Cenjeno občinstvo ter vsa šolska ravnanstva opozarjamo na film »Danice pot v nebesa« po motivih Gerharda Hauptmanna, ki se bo predvaja od 14. do 16. tm.

— Koncert v kavarni »Emona« se vrši danes v torek ob 8 uri zvečer. Godba drav. divizije.

— Čevlje kupajte od domačih tovarov trdnice Peter Kozina & Ko. z znamko »Peko«, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

— Harry Piel v Kino Matica. V kino Matica se predvaja te dni detektivska drama v dveh delain »Letiči avto« v glavni vlogi svetovnoznani Harry Piel. Da je ta film zelo priljubljen in vzbuja splošno zadovoljnost, priča to delstvo, da je bil kino v nedeljo 9. t. m. ves dan popolnoma razprodan. Cenjeno občinstvo opozarjamo, da se danes 10. t. m. vrši zadnja predstava prvega dela tega krasnega filma. Drugi del se predvaja od 11.—13. t. m.

Pozvedbe.

— Pogrešila se je pelerina na progi dotenskega kolodvorca. Poznate osebe se opozarjajo naj to izročijo Trnovu, Cesta na loko št. 8.

— Osebo, ki je v nedeljo 8. tm. v kavarni »Emona« vedoma popoldne samonela delnik, se opozarja, da istega nemudoma odda v havarijski garderobi, ker je dober človek.

Prošnja!

Odbor za prevoz v Judenburgu leta 1918 po prekem sodu asireljenih vojakov bivšega 17. polspolka in odbor za postavitev nagrobnega spomenika vsem, ki so padli za našo svobodo, prosí vse one, ki hranijo posebno zanimivo spomine na dogodke tistih dni v Judenburgu, Radgoni in Murau, da blagovolijo te spomine popisati in poslati na imenovani odbor. Tudi bi bili zlasti zanimivi spomini ovidencev o poteku uporov v Judenburgu, Radgoni in Murau, osebni spomini na ustreljene žrtve, na njih zadnje dni itd. Posebno dobrodošli bi bili spomini dogodkov v Kotoru, Pulju in Cudrojni, zlasti ako se tičejo ob teh prilikah ustreljenih in justificiranih oseb jugoslovske narodnosti.

Jugoslovske dobrovoljce prosimo za popise dogodkov na solunski fronti in v Dobruži, v kolikor so ti dogodki v zvezi z ljudsko smrtjo posannega slovenskega dobrovoljca. Tudi osebni spomini o življenju in razpoloženju teh junakov v obče v dobrovoljskih legijah morelo dvigniti in poglediti spomin na padle borce za našo svobodo.

Odbor prosí za omejene opise in popise do 24. aprila 1923 na naslov: dr. Tone Janar, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5.

Društvene vesti.

— Občni zbor »Kola jugoslovenskih sestera«. Včeraj zvečer se je vršil v Mestnem domu II. redni občni zbor kola jugoslovenskih sestera, ki se ga je udeležilo nad 50 članic. Zborovanje je otvorila predsednica g. Franja dr. Tavčarjeva, ki je ugotovila sklepčnost zbora, pozdravila navzoče sestre, nakar je v kratkih besedah omenila zasluge »Kola« na vseh poljih javnega življenja. V letošnjem sklepčnem letu se je zasvetila nova zvezda na obzorju naše države — naš kralj ji je dal mlado kraljico. »Kolo« je ob tej priliki darovalo večjo vsoto »Dečjemu domu«, poslalo v Beograd k poročnim slavnostim svoje zastopnice, ki so izročile kraljevi dvoletno krasno poročno darilo. Predsednica kličče kralju Aleksandru in kraljici Mariji: Zivela in predlaga poslati imna udanostno pozdrave. Nato se obrača k zbranim sestram. Preteklo leto je bilo leto dela, upov in uspeha. Neustrašne in nemorne so bile kolašice na poti k svolemu vzvišenemu cilju — otreli solze siromašnim sivoim, niso se hale napora, vedno, kadar je bilo treba prisločiti na pomoč sestri ali bratu - Jugoslovcem, so našle čas, voljo in energijo. Gornovica s hvaležnostjo omenja posame članice, zlasti prvo in drugo tainico, ki so si pridobile za kulturno in humanitarno delovanje »kole« posebno velike zasluge. Toda »kolo« bi ne moglo vršiti svoje misije v polnem obsegu, uspeh bi ne bil dožeten v toliki meri, če bi ga ne bila podpirala mestna občina, vlada, banke in drugi zavodi, zlasti pa ljubljansko občinstvo, ki v tem oziru malodane nima primera. Predsednica se zahvaljuje vsem dobrotnikom »kole«, ki so mu vedno radi volle pomagali iz zadrege. Marljivo in vestno so vršile svojo nalogo tudi podružnice, posebno se je odlikovala podružnica v Kranju pod vodstvom sestre Znidaršičeve, ki je v vzornim in požrtvovalnim delom dosegla izredne uspehe. Dalje omenja zasluge, ki so si jih pridobili na polju humanitarnega dela številni odseki »kole«, kakor odsek za pletenje kočaric, za slikarstvo na steklu itd. Končno se obrača predsednica k prisotnim sestram z iskreno prošnjo, naj še nadalje vztrajajo v dosedanjem delu, naj trdjujele vse svoje sile za »kolo«, kajti baš v teh zbežanih in nenormalnih časih nosijo jugoslovske žene veliko moralno odgovornost. S svojim vzgledom in vplivom moralo nastopiti proti demoralizaciji naše javnosti in v tem oziru bodo naše močno in zanesljivo oporo pri srbskih ženah. Zaključile besede predsednice: »med jugoslovske žene nam poznamo besede amputacija in žvela srečna in nedeljiva Jugoslavija!« so sprejela navzoče sestre z živahnim odobravanjem. Nato je sledilo obširno stvarno poročilo tajnice sestre Engelmanove, ki je navajala statistične podatke o delovanju »kole«. Spomnila se je velikega genija, umrlega dr. Ivana Tavčarja, čigar spomin je postalilo »kolo« z odobravanjem Dečjega doma in pozvala prisotne, naj mu zaključijo: »Slava!«. Omenila je tudi zaslužno članico S. Dokičevu, ki je v preteklem letu zapustila »kolo«. Dalje je izvajala, da je »kolo« zasnovano na najširši demokratični podlagi, da je omogočen dostop ženam iz vseh slojev, kar mora v doglednem času razširiti njegov delokrog. Namen »kole« je v prvi vrsti humanitarno delo. Na tem polju so se jugoslovske sestre udeleževale ob vsaki priliki. Neštetokrat so pomagale osireteli deci, sodelovale so pri vseh narodnih in kulturnih prireditvah, prejele so prodajanje olinjih velic, srečoval in druge zabave, da omogočijo siromašnim slojem čim večjo pomoč. »Kolo« ima svoje podružnice v Babnem polju, na Rakeku, v Celju, Črni, Hrasniku, Kranju, Krškem, Mokronogu, Novem mestu, Pomikvah, Leskovcu, Mežici, Logatcu, Mostah, Oplotnici, Ptujju, Ptujskih gorih, Radovljici, Rogoški Slatini, Studencih in Zireh. Svoje poročilo je tainica zaključila s pozivom, naj se pridružijo »kolu« vse naše iskreno misleče in jugoslovske ideji zveste žene. Iz poročila blagajnice je razviden denarni promet »kole«. Kako obširno je njegovo delovanje, sledi iz dejstva, da ima ne glede na znatne podpore, ki jih je dajalo ob vsaki priliki in vsem potrebnim, dosegal nad 62 tisoč din. čistega dobička. Po poročilih tajnice in blagajnice so sledile volitve odbora. Za predsednico je bila med splošnim odobravanjem izvoljena dosedanja predsednica g. Franja dr. Tavčarjeva. Odbor, ki se bo konstituiral na prvi odborovi seji, je bil izvoljen iz sledečih sestera, Bakičeva, Zerjavova, Engelmanova, Majzarova, Gasperlinova, Mediceva, Tomazarova, Zbašnikova, Lindnerjeva, Kraljevecova, Kocalj-Trškanova, Kruharjeva, Mulecova, Pristovska, Rozmanova, Počkarjeva, Meškova, Saptova, Palmičeva, Ravnarjeva, Barbuševa, Franketova, Wesner-

jeva Gromova, Santlova, Stičeva, Jankovičeva, Škafarjeva, Bartlova, Pogacnikova in Podkrajškova. Po volitvah so sestre na predlog predsednice vstale in počastile spomin v minulem letu umrlih članic. Na predlog neke druge sestre, ki je naglašala da je delovanje »kole« sicer vzvišeno in v marsikaterem slučaju pomaga bednemu, nima pa splošnega, narodnega ali državnega značaja, bodo jugoslovske sestre sčasoma razširile svoj delokrog. Med drugim bo novi odbor razpravljao o ustanovitvi počitniške kolonije za našo siromašno dečo, ki je zlasti radi nezadostne in slabe hrane podvržena različnim boleznim. Ta kolonija naj bi bila ustanovljena neke na Gorenškem ali ob morju, kjer bi na dečo vplivali zlasti blagodejni gorski ali morski zrak. Tudi predlog glede posebne kolonije za članice bo noizvoljeni odbor upošteval. H koncu se je predsednica ponovno zahvalila navzočim sestram, vsem dobrotnikom in prijateljem »kole«, zlasti pa oim našim listom, ki so ob vsaki priliki radevolje pomagali jugoslovske sestram pri njihovem delu. Zborovanje je zaključilo z besedami neke češke starke, ki je ob priliki ženskega kongresa v Pragi zaključila zbranim ženam: »Sestre, dejalte in molčite!»

— Sobotno predavanje društva »Soče« je zopet privabilo polno dvorano »pri Levu«. Predavanja »Soče« so sicer vedno prav lepo obiskana in bi morala služiti našim ljudem za vzgled, sobotno predavanje pa je bilo še posebej privlačno, radi zanimive vsebine. Predaval je primorski rojak gospod notar dr. Ivo Šorli so položaju pribežnikov v Jugoslaviji. Gospod predavatelj je v svojem govoru omenjal pred vsem one vzroke, ki povzročajo nek videz, kakor da so Primorci med tujakšnimi rojaki nekako nepriljubljeni. Poudaril je kolj v začetku svojega predavanja, da govori v krogu svojih rojakov in za svoje rojake. Razpravljal je o očitkih, ki jih je največkrat čutil na rovaš Primorcev - pribežnikov in ki so bili takorekto podlaga njegovemu predavanju. — Mnogokrat se Primorci očita njihov kraški naglas. Predavatelj je dejal, da govore samo na sebi ne gre izpreminjati, ker bi bilo to smešno. Pač pa bi se lahko opustilo tiste različne »peje«, »mac«, »najšta« l. dr. Sicer pa bi bil ta naglas najmanjša stvar, ki bi morla vplivati neugodno na razmerje med Primorci in tujakšnimi rojaki. Na drugi strani se očita Primorcem, da so nekako laško - prihujljeni. Ta očitek je gospod predavatelj povsem mirno zavrnil. To, kar je neki funkcionar imel za prihujlenost, se je izkazalo za ono specifično primorsko ljubeznivost, ki pa si gotovi krogi, ki marškirajo mešajo pojme, napadno razlagajo. Tretji očitek je bahavost, češ da se primorski Slovenci, zlasti inteligenca, preradi trkalo na prsi in se postavljajo s svojo narodno zavestnostjo. Ta zavestnost je nad vse lepa čednost, je dejal gospod predavatelj, vendar ne sme iti pomašanje z njo predaleč, ker rodi pri domačih dostikrat nekaj odpor. Končno je omenil še zadnji očitek, namreč neko etično manjvrednost Primorcev, ki se je zrcalila zlasti v veržništvu med vojno in po vojni. Med vojno je bil marsikaj begunc pristilen, da je izrabil konjukturo in se preživil s trgovanjem. Ko pa so se razmere urešile, je prestala tu tudi ta cestna trgovina. Končno je poudarjal gospod predavatelj velike naloge, ki jih morajo izpolniti tujakšni Primorci — vedno oznanjati osvoboditev bratov tam preko. — Po predavanju se je razvila debata, v katero so posegli gosp. predavatelj, g. višji šolski nadzornik Josip Wester, ki je povedal svoje stališče in mnenje glede Primorcev, ki so mu nad vse dragi bratje, in pa g. ravatelj Joško Cvek, ki je prav temperamentno ožgešal ono primorsko mladino, ki z italijančjem vzbija pri tujakšnih Slovencih odpor proti vsem Primorcem. Končno je še v živahnih besedah zaščitil pot in nalogo tujakšnih Primorcev: vedno osveževati spomin na zaslužne brate in pomagati, dokler ne bodo svobodni. Predavanju je sledila prisrčna, neprisljlna zabava, kakor je običajna na prijetnih večerih »Soče«.

— Predavanje o »Hasanaginčev« v društvu »Soča«. V soboto, 14. t. m. predava v salonu »pri Levu« gospod profesor Josip Bačič o »Hasanaginčev«, dramatisiran narodni baladi, ki se ravnokar predstavila v tuk. dramskem gledališču. Brezdvomno bo strokovnjaška razlaga zanimala posebno dramo občinstvo občinstvo, ki je na to predavanje specielno opozorjeno. Začetek ob pol devetih zvečer. Vstop prost.

Borzna poročila.

— Zagreb, 10. aprila. (Izvir.) Zaključek. Devizne: Curih 18,20, 18,35, Pariz 6,65, 6,70, London 464,50, 467, Berlin 0,4725, 0,4750, Praga 297,50, 299, Bukarešta 47, 47,50, Newyork 98,50, 99,25, Brüssel 5,65, 5,70, Valute: dolar —, 98, lira 4,85, 4,88.

— Curih, 10. aprila. (Izvir.) Današnja predborza: Zagreb 5,45, Berlin 0,0259, Newyork 5,465, London 25,75, Pariz 37, Milan 27,17 Pariz 16,30, Bndimpešta 0,125, Varša 0,0125, Dunaj 0,00765, ovstr. žig. krome 0,0077, Sofia 4,15.

— Curih, 9. aprila. (Direktno.) Zagreb 5,45, Dunaj 0,00765, Berlin 0,026, Praga 16,30 Milan 27,125, Pariz 36,80, London 25,465, Newyork 5,465.

— Trst, 9. aprila, Zagreb 20,30 Berlin 0,0975, Praga 60,40, Pariz 135, London 94, Newyork 20,05, Zagreb 20,30, Curih 370,—

— Pri hemoroidih, oteklini jeter in bolečinah v križu raba grenčice »Franz-Josef« v mnogih slučajih privede do ozdravitve vselej pa bolečine prijetno olajša.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

FERIJALNI SAVEZ.

Ze od nekdanj so dijaki čutili potrebo potovanja v glavnih počitnicah. Vedeli so, da jim je potovanje potrebno za izpopolnitve njihove naobrazbe in da je tudi njihov prvi korak, s katerim so pridobili nekaj življenjske izkušnje.

Ko so profesorji in druga inteligenca videli važnost tega dijaškega pokreta, so ga podpirali s tem, da so dijake združevali v organizacije; pa tudi meščanstvo jim je podpiralo s številnim obiskom njihovih prireditelj in dobrovoljnimi prilogi, kot n. pr. za materialna potovanja, ekskurzije itd. Tako je bilo pred vojno. V težkem vojnem času pa se je redko potovalo. Toda takoj po osvoboditvi so začeli nekateri prejšnji potovalci širiti propagando za potovanja. Med dijaki je propaganda uspevala jako dobro, veliko manjši pa je bil uspeh pri profesorjih in drugi inteligenca. Dijaki so ustanovili organizacijo, ki je že v prvem letu svojega obstoja štela okoli 10.000 članov. Organizacija je dobila ime »Ferijalni Savez«, in si je predpostavila sledeče naloge:

1. Da izposluje pri prometnem ministru svojim članom olajšavo, t. j. da se članom »F. S.«, na vseh državnih železnicah in parobrodih izdajajo vozne karte s 75% popustom običajne cene.

2. Da bi se dijaki potovanja čim bolj olajšala, si je društvo postavilo v nalogo, da med dijaki širi smisel za medsebojno pomoč in vzajemno podpiranje.

3. Da se potujočim članom zagotovi in oskrbi prenočišča, je društvo sklenilo ustanoviti potom svojih podružnic »zatočišča F. S.«, ki naj bi služila izključno le za prenočišče potujočim članom.

V teh borbah za vozne olajšave in prejazni razmer z ozirom na dobrovoljno in potujoče članstvo poteka že četrto leto občinstva »Fer. Savez«. Ali že v prvem letu so se pokazali razni nedostaki, kakor n. pr. v administraciji, v poslovanju s podružnicami itd. zaradi tega je bil koncem prvega poslovnega leta sklican kongres »Ferij. Saveza« v Sarajevu. Tujak so se razčistile mnoge stvari, ki so zapirale delokrog društva in društvo je stopilo s precej stabilnejšimi koraki naprej. Letos se je vršil v času velikih počitnic II. kongres F. S. v Zagrebu in občinstvo je imelo priliko, da se upozna z njegovim delovanjem preko naših dnevnikov.

Cilj »Ferijalnega Saveza«.

Na koncu šolskega leta so dijaki veselji, da so prevrli zopet eno leto in niti ne mislijo na to, kako bi počitnice čim bolj izkoristili. Tako se navadno zgodi, da cela dva meseca preideta »sine linea«. Pri bliži se 1. september, a dijaki se čudijo, kako to, da so mu počitnice tako hitro potekle, da on tega skoraj da opazi ni. Redko se kdo vpraša zakaj sta ta dva meseca zani tako nagro prešla. Splošna napaka mladih ljudi je, da neradi polagajo računov o sebi. Če bi bilo to drugače, tedaj bi bilo v vsakem jasno, da so mu ti dnevi zato tako brzo pretekli, ker ni takorekter ničesar delal v tem času. Res je, da so tudi tak, ki ne lemuharijo v teh dveh mesecih, ampak n. pr. marljivo študijo. Ali tudi ti so nezadovoljni s počitnicami, ker jim je življenje na ta način preveč monotono in s čitanjem se vendar bavijo celih 10 mesecev med šolskim letom. A mladina je polna stremiljenj, ona bi rada vedno kaj novega doživela, neprestano hrepeni za spremembami. In kaj daje življenju več sprememb kot potovanje? Vsak dan na stolne novih utisov. Vsak dan v stiku z drugimi ljudmi,

vsak dan se slišijo druga mnenja itd. Kaka razlika je med dijakom, ki je počitnice prebil na potovanju in med dijakom, ki je pričakoval pol dne v postelji in ponoči tumačal po promenadi.

Če pride ta članek v roke kateremu od gg. profesorjev, naj razmisli, kako delujeta na vzgojo mladenčca ta dva načina življenja v počitnicah in tedaj naj vzporedi svoje, po vsji priliki, pasivno stališče napram Ferijal. Savezu.

Roditeljem pa ravnatoko poligram na srce, naj svojim sinovom in hčeram ne branijo potovanja ampak naj jim pri tem po možnosti podpirajo, kajti dijaki, kot mlad inteligent more le na potovanja dostojno prebiti ferije.

Učitelstvo in Ferijalni Savez. Vsekakor bi mogel Ferijalni Savez napredovati mnogo bolje, če bi ga pri njegovem razvitku podpirali gg. profesorji. Oni bi pravzaprav imeli biti oslonca Fer. Saveza, a za stabilizacijo podružnic so oni neobhodno potrebni. V odbor podružnic prihajajo vsako leto včasih popolnoma drugi člani, ki nimajo nikakega pregleda o delovanju prejšnjega odbora tako, da se često dogaja, da drugi odbor uporablja v dosego istega cilja popolnoma druga pota, kakor jih je uporabljal prvi, ki je imel v gotovi smeri že ostro začrtano pot. Tako se je zgodilo že, da je vsled nezurilnega odbora podružnica zapadla v dolg, kar pa često odzvevalo voljo za delo onim, ki pride pozneje v odbor. In v takih slučajih bi morali biti profesorji in upravi podružnic nekaka vez med starim in novim odborom, katerim naj bi dali potrebne informacije in končno bi morali s paznim očesom gledati na to, kako in kaj se dela v podružnici z novcem. Na ta način bi bile podružnice rešene pogostih likvidacij. Učitelstvo profesorjev je sicer pokazalo neko zanimanje za »F. S.« in nam je obljubilo svojo pomoč katere pa v praksi ni bilo opaziti. Čudno je sploh, da gg. profesorji kažejo mnogo več zanimanja za vse druge dijaške organizacije kakor za »F. S.«. Kje je vzrok temu? Morda se gg. profesorji bojijo, da bi jim ne izkazovali člani-dijaki dovolj spoštovanja. Proti temu naj govorijo fakta. Edini gg. profesorjev, ki je bil na letošnjem kongresu v Zagrebu je izbran za predsednika našega združenja, a drugi, čeprav ne prisoten je izbran v revizijski odbor. Edini, ki je bil prisoten kongresu v Sarajevu, je bil ravnatoko izbran za tajnika našega združenja. Mislim, da je to dovolj, da po bi vsako misel, da bi se gg. profesorje omalovaževalo. Ne, nasprotno, mi jih prosimo, da se čim bolj ogrejejo za stvar Ferijalnega Saveza in da čim več storijo za njegovo izpopolnitve. Mi bomo s svoje strani storili svoje in bomo ob vsaki priliki izkazali jasno priznanje, koliko so oni storili v korist »F. S.«.

Zatočišča (svratišča) Fer. Sav.

Vsaka podružnica »F. S.« je dolžna, da ustanovi na svojem zavodu zatočišče za prenočevanje potujočih članov. Od sedaj se je postopalo takole: Od g. direktorja dotičnega zavoda je P. »F. S.« na tem zavodu dobila eno sobo. V tej sobi je podružnica namestila postelje ali v slučaju pomanjkanja postelje slamo, kjer so prenočevali oni člani, ki so dopotovali. Z zatočiščem je uporabljal »Lokalni odbor«, a ta je sestojal iz onih, ki so imeli dolžnost dežurstva preko glavnih počitnic. »L. O.« je določil dežurne, a ti so imeli dolžnost, da sprejemajo potujoče člane in da se brigajo za red in čistoto svratišča. Količnega pomena dobro upravljena svratišča, to vedo

prav dobro naši potovalci, katerim so brezplačno prenočišča na pota največja ugodnost.

Dobrotvorji Fer. Saveza.

Pojasniti treba predvsem v čemu obstoji dobrotno članstvo. Mesec ali dva pred koncem šolskega leta izda odbor podružnice svojim članom nalogo, da prično zbirati člane dobrotvorov t. j. one ljudi, ki bi bili pripravljene vzeti k sebi na stanovanje ali na hrano oziroma na oboje člana ali članico in to najdaje za dva dni. (Vsak član »F. S.« je po pravilih dolžan, da najde enega dobrotvorov.) Na ta način smo našli vsako leto približno 2000 dobrotnikov, ki so se z lastnoroč. podpisom zavezali, da bodo izvršili eno izmed omenjenih podpor. Ferijalni Savez je našel njih imena v »Popisu«, katerega je razposlal svojim članom, ki so na podlagi tega poiskali te dobrotvorove v slučaju prihoda v dotično mesto. Naši člani pa so bili pri tem pogosto razočarani. Prišedši k tabeli dobrotvorov so bili često zavrjenci: »Imamo že enega ferijalca na stanu« ali »obljubili smo samo za članico« itd. Mi se nismo spuščali nikjer tako nizko, da bi se informirali, je li to resnično in da se sklicujemo na lastnoročni podpis dotičnih »dobrotvorov«, vendar pa vprašamo te ljudi, ali so pomislili, kam le član, ki je pričakuje njihove pomoči, potrkal na vrata, odbit vsled njihove negotovljubnosti. Ali so pomislili, kako mu je bilo, ako je moral lačen prenočevati v mestnem parku? Po nekotiko takih izkušnjah ne preostaja našemu potniku ničesar drugega, kakor to, da se razočaran vrne domov. Res je, da so tudi med člani dobrotvorov izlele, ki po vsji pravici nosijo to ime. Vsled grdega ravnanja nekaterih dobrotvorov so morali biti ti preveč obremenjeni. Upajmo, da oni razumejo in uvidevajo razloge, vsled katerih se mora »F. S.« boriti s takimi težkocami, ki so jih deloma sami deležni, zato pričakujemo, da ne bodo izgubili volje podpirati nas tudi v bodoče. Jasno je, da bo postal »F. S.« s časom organizacija, s katero se bo moralo v javnosti računati in tedaj boste vi lahko s ponosom pokazali na veliko delo, ki ste ga izvršili v prid našega društva.

Kolonija »F. S.«.

Marsikateri dijaki po končanem študiju, ko misli, da je dosegel svoj cilj, za katerim je stremel, uvidi, da je za življenje skoraj nespособen, ker čuti, da mu je celo telo klonilo in vsled tega ne more slediti vzletu duha. Hoče, da se posveti popolnoma temu celju, za katerim je hrepenel, hoče postati dostojen član človeške družbe in da zavzame stalno mesto v državi, ali ne more; telo mu je oslabeo, živci so izmučeni, ideje so ubite. Vzrok temu je njihovo bedno življenje, ker razen učnega gradiva, ki je predpisano, moralo pogosto skrbeti za obstanek na ta način, da v prostem času prevzamejo kašno službo in si potem te oskrbijo vsaj najpotrebnejše. Zaradi tega pa navadno zanemarjajo svojo prvo dolžnost in končno jim ne preostane drugega kot, da to nadomestijo v času velikih šolskih počitnic. In tako se često dogaja, da za odmor določeni čas ne prevedajo faktilno v odmoru, ampak, da ravno v tem času najbolj napenjajo svoje sile. More im mladeniču, kateremu ti dnevi, ki ostanejo boje stituiranimi dijakom v najlepšem spominu nalagajo največje brige, sploh kakšna ideja ogreti dušo? Borba za obstanek je v nem ubila zadnje ostanke altruizma. Ideje so genij iluzije, ki so se razpršila že za časa prvih let njegovih študij. Vzrok dekadence današnje omladine so torej v

glavni meri razmere, v katerih se nahaja. »Ferijalni Savez« je jasno uvidel bedno njeno stanje in potrebo, da se mladini da vsaj kratak čas odmora, zato se je odločil organizirati na svojih podružnicah in pri centrali delo za postavitev odmorališče — kolonij. Te kolonije bi imele v glavnem namen, da služijo kot kot odmorališče onim članom, ki bi se preko leta utrudili z delom, da tukaj primerno preživijo del počitnic. Služile bi tudi kot odmorališče onim članom, ki bi se tekom potovanja utrudili na dolgem potu. Razumljivo je, da bi se ta kolonije postavile v najbolj zdravih in najlepših krajih naše domovine, kakor na primer na Bledu, v Bohinju itd. Nekaterim podružnicam se je posrečilo osnovati take kolonije, ker so našle odziva pri občinstvu in oblastih v svojem mestu, drugod pa se je ta poskus bodisi vsled nemarljivosti članov dotičnih podružnic, bodisi vsled nerazumevanja stvari od strani občinstva, in kompetentnih oblasti popolnoma izalovvil.

Posobne vrste kolonij bi bile za žensko članstvo in za one, ki so si vsled bednih razmer v teku študij in v vojni nakopalil kako bolezen kakor n. pr. začetke tuberkuloze itd. Ustvaritev te vrste kolonij je še v teoriji in bomo določene načrte za njihovo gradnjo objavili pozneje.

Poslano.

Na naslov pokrajinske uprave v Ljubljani. V Belokranju na veleposelstvo Emanuela Kühnel v Gradacu živi neki češki žid z imenom Josef Hofmann. Človek zelo dvomljive preteklosti. Že leta in leta se kiati po Sloveniji brez pravih osebnih dokumentov in večno sanja in govori o navideznih milijonih, kupuje rudokope, gozde in veleposelstva, pri tem pa lovi v svojo mrežo lahkovarne ljudi, ki končno postanejo njegove žrtve. Zapisan v nekatera narodna društva, izrablja ista v dokaz svojega slovanstva, katero mu služi v dosego njegovih večstih namenov, z druge strani pa zopet zmerja naše ljudi z »Windsche Hunde« in »jugoslovanske barabe« ter govori povsod nemško. Dobro mi je lezno, kaj je Hofmann delal na Koziem (Stajersko) in kako so ga kmetje preganjali. Tudi mi je dobro znano, kako je moral kot zagrižen Nemec po prevratu Mokronog zapustiti, ker niso tam marali, da bi jih Hofmann še dalje osrečeval s svojimi milijoni. Kot kralj črnega diamanta in stokratni milijonar vara danes češki žid Josef Hofmann naše ljudstvo po Belokranju da lo hoče osrečiti. Moram priznati, da ima Belokranja od sedaj za pustolovščine Josefa Hofmanna rodovitna tla. Leta 1921 je ustanovil v Črnomlju premogokopno družbo »Belokranjina« in se mu je posrečilo vjeti v svojo mrežo neke Čehe iz Prage in na žalost tudi mene. Dve leti je vlekel Hofmann Čehe za nos in molzel od njih denar, a v premogokopu na Kanjarici pa ni prav ničesar naredil. Ko so Čehi nekega dne prišli iz Prage v Črnomelj, da se prepričajo, kako Hofmann napreduje, so dobili takoj na prvi pogled vtis, da imalo opravka z navadnim spekulantom in ne podjetnikom. Omeniti moram, da je pustil Hofmann posekati v bližini premogokopa najlepše smreke in hraste ter jih prodal tukašnjim lesnim trgovcem. Če bi bil on resen podjetnik, ne bi posekane lesa prodal, ampak bi istega porabil kot jamski les. Danes toži premogokopna družba Belokranjina Hofmanna za milijone odkodnine in premogokop na Kanjarici stoji popolnoma zapuščen — zanemarjen — ter nam nudi žalostno sliko gospodarstva

češkega žida Josefa Hofmanna. Ko je Hofmann uvidel, da je na Kanjarici svojo vlogokopal in da mu v Črnomlju ni več obstanka, je izginil in se naselil v Gradacu, kjer se je podal v nove dobičkonosne pustolovcem, je takoj izjavil, da pogodbe ne je posrečilo češkemu židu Josefu Hofmannu, da je na predzren način zvalil podpis od grajščaka Emanuela Kühnel v Gradacu in kupil od njega veleposelstvo v gozdovi. Ko je grajščak Kühnel, starček pri 83. letih, pozneje spoznal, da ima opravka z velikim pustolovcem, je takoj izjavil, da pogodbe ne prizna, ker da ga je Hofmann prestrašil, da mu od veleposelstva vsled novih drakonskih agrarno-reformnih odredb ne bo več kakor 1—2 milijona kron ostalo in vse drugo da se mu bude odvzelo. Da prevari Hofmann javnost in da pospeši čim prej rešitev svoje prošnje pri vladi, razbomba je, da kupuje Kühnelove gozde za jamski les in premogokop na Kanjarici, kar je bilo vse skupaj le navadna laž in pesek v oči, ker vsakemu je dobro znano, da v premogokopu »Belokranja«, Hofmann nima nobene besede več. Kakor smo se veselili, da bo v javni in od davna zanemarjeni Belokranji zasialo solnce sreče, da se bo povzdignila industrija, ko bode kralj črnega diamanta in stokratni milijonar češki žid Josef Hofmann odprl premogokop na Kanjarici, tako smo sedaj vsi razočarani, ker smo spoznali, da imamo opravka z navadnim pustolovcem. Med tem ko sedi danes pustolovec Josef Hofmann mirno in brezbržno v Gradacu, dobro pije in je na račun lahkovarnih ljudi, vjetih v njegove mreže, preklinja kmetje na Koziem Hofmanna, v Mokronogu pa raste trava po rudokope in pastirji pasejo krave, a v premogokopu na Kanjarici pri Črnomlju gnile barake, rjavilo stoji za vrtnice, razpada opeka — brezsmiselno zabiti milijoni tuge denarja! Ni li to zločinstvo prve vrste na telesu našega naroda, na takšen način škodovati narodne interese, ubijati in diskreditirati našo narodno imovino? Če pride veleposelstvo Gradac v roke češkega žida Josefa Hofmanna, bode dočkal Gradac isto usodo kakor Koziem, Mokronog in Črnomelj-Kanjarica. Hofmann vara oblasti in uradništvo, kako je on v Beogradu upilna oseba, kako je on pif bratovščino z ministri v Beogradu in kako razpolaga z nešteti milijoni, pri tem pa se nesramno laže: »Ich muß die Spitzzen der Behörden aushalten«. Kaj bodo na to rekli vodje oblastev? Zelo je zanimivo, da je pustolovec češki žid Josef Hofmann vjet v svojo mrežo tudi bivšega pokrajinskega namestnika Ivana Mrbarja, ki letal za njega v Beograd in tam mešetaril za gozde grajščine Gradac. Končno pa vprašam, zakaj se Josef Hofmann kot češkoslovaški državljanski skriva pred svojim konzulatom v Ljubljani? Zakaj nima on češkoslovaškega potnega lista? Od katere oblasti in na podlagi katerih državljskih dokumentov je dobil baje Hofmann naš potni list, z katerim hodi nemoteno po naši državi in čez mejo? Apelliramo na pokrajinsko oblast, da energično pozove češkega žida Josefa Hofmanna k redu in da temu staremu pustolovcu in izkoristčevalcu naših narodnih interesov, našega narodnega gospodarstva, pokaže vrata iz naše države, ker je že konec naše potrežljivosti v Belokranju.

Toliko za danes tudi vsem onim nesrečnim, ki bi hoteli sklepati s Josefom Hofmannom kakšne krave kupčije.

Črnomelj, 8. aprila 1923.

Mr. Ph. Spiro Vrankovič, lekarnar in pr. zadrž.

*Za ta spis uredništvo ne odgovarja.

Proda se parcela NA LJUBLJANSKI PERIFERIJ ob državni cesti. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 3691

Mesarji pozor! KOT UČENEC v mesarsko obrt ZELI VSTOPITI deček iz boljše družine. — Ponudbe pod »Mesarji vajence 23 3693« na upravo lista.

Manjša hisa ali vila z vrtom SE KUPI. Najraje v trnovskem okraju ali na Viču. — Ponudbe z navedbo cene do 15. t. m. pod »Hiša ali vila/3711« na upravo lista.

ISCEM poštenega in tresnega žagarja k vodni žagi. Vstop takoj. Plača po dogovoru. — Alojzij STROJ, gostilničar in trgovec z lesom v Zapužah pri Begunjah, Gorenjsko. 3694

ISCEM ZA TAKOJ eno večjo ali dve manjši meblovani sobi s separatnim vhodom ter električno razsvetljavo. Najjemina postranska stvar. — Naslov pove uprava lista pod »F. C. 312/3697«.

Vizitke in kuverte priporočila

Narodna tiskarna v Ljubljani.

Meblovano mesečno sobo s posebnim vhodom ali brez — ISCE URADNIK JUZNE ZELEZNICE. — Ponudbe se posiljuje na upravo »Slov. Narod« pod »Mesečna soba/3685«.

RADI POMANJKANJA PROSTORA SE PRODA dobro ohranjen klavir za 4500.— dinarjev. — Naslov pove uprava lista. 3700

ISCEM ZA TAKOJ v sredini mesta ENO ali DVE prazni sobi, prikladni za pisarno. — Ponudbe pod »M. H. 510/3698« na upravo »Slov. Narod«.

Zastopnike za mesta, trge in večje kraje v Sloveniji ISCE LJUBLJANSKA TVRDKA. — Ponudbe pod »Zastopnik/3672« na upravo »Slov. Narod«.

Otroški voziček, prav malo rabljen, skoro nov. SE CENO PRODA. Ogleda se lahko od 13. do 14. in 18. do 20. — Naslov pove uprava lista. 3699

Intelligenten mladenič se želi seznaniti v svrhu ženitve z gospodično lepe zunanosti, staro 18 do 24 let s primernim kapitalom. — Dopisi naj se pošljejo, če mogoče s sliko, na upravo »Slov. Narod« pod »Tajnost najamčena/3673«.

Katera šivilja, vostranako izurjena in inteligentna. BI HOTELA STOPITI V KOMPANJO z gospo, ki ima lepo stanovanje in vso pravo, ter potreba kapitala in je tudi dobra šivilja. — Ponudbe pod »Lepa priloznost/3671« na upravo »Slov. Narod«.

Kompletna postelja in VISOKA OMARA za obleko in perilo, oboje v dobrem stanju, SE KUPI. — Ponudbe pod »Postelja ali omara/3695« na upravo lista.

Stavbno podjetje ISCE SAMOSTOJNO GOSPODIČNO z večletno prakso za takojšnji nastop ali s 1. majem. — Pisemne offerte ter osebna predstavitev. — Naslov pove uprava lista. 3690

Brivski pomočnik, 19 let star, ISCE SLUŽBE v mestu ali na deželi z vso oskrbo v hiši. Službo bi nastopil od 15. do 20. aprila. — Poizve se pri njegovem očetu Josefu Bevcu, Spodnja Hrušica štev. 29 pri Ljubljani. 3689

Potnik, 34 let star, popolnoma zaročen slovenskemu in nemškemu, do sedaj potoval za veliko inozemsko tvrdko po Sloveniji in deloma tudi Hrvaški, prosil za tozadevne ponudbe pod »Agenci/3705« na upravo lista.

Promenadne čevlje ZA DAME, boljše, lepše in ceneje kakor v trgovinah dobitte pri JANKO KOSU, čevljarju v Rožni dolini pri Ljubljani. 3670

Kupi se bencin motor do 10 HP, prikladen za poljsko železnico, dalje SE KUPIJO istotam že rabljene TRACNICE za poljsko železnico. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Benzinmotor in tračnice/3676«.

Proda se gramofon z 29 ploščami PO UGODNI CENI. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 3710

Išče se DRUŽABNIK ZA DOBRO VPOLJANO OBRT s 60.000 Din. — Ponudbe na upravo lista pod »Ljubljana/3684«.

Priklopni voz za tritonski »Praga« auto KUPI tvrdka F. HEINRICH, lesna industrija, Skofja Loka. 3679

Denarni zavod ISCE mlajšega bančnega uradnika S PRAKSO za mesto likvidatorja in ENEGA ZACETNIKA. — Ponudbe pod »št. 363 3677« na upravo »Slov. Narod«.

Gospodično, večjo italijanskega, nemškega in srbohrvatskega jezika ter knjigovodstva in strojepisja ISCE OBRTNIK Naslov pove uprava lista. 3511

Portland cement (najboljši dalmatinski) ter zdrav GORENJSKI KROMPIR nudim po najnižji ceni v vsaki množini. Ljudevit SIRG, KRANJ, 3706

Manufaktura Krišper PRIDELOVANJE VATE LJUBLJANA ROZNA ULICA 19. Prideluje in ima v zalogi vse vrste pamučne vate. Za odelje, krznavarje, handalnice in kose. 3697

Soba, zračna in snažna, SE TAKOJ ODDA le gospodom. Naslov pove uprava lista. 3683

Perfekten knjigovodja ZELI PREMENTI MESTO — Ponudbe pod Bilančnik 3686 na upravo lista.

Enodružinska hiša z lepim ograjenim vrtom v Rožni dolini št. 106 (pri Marjaku) — TAKOJ NA PRODAJ. Stanovanje prosto. 3516

Proda se: 2 POSTELJI z nočnima omari, ena iz mehkega lesa, 2 MOKRODROČA, 2 MREŽI, MIZA za jedilno sobo s 4 stoli iz orehovega lesa, GRAMOFON z 18 ploščami. Vse za skoraj nov — ter VOZICEK za sedenje in ležanje, tudi le skoraj nov. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 3559

Vabilo k občnemu zboru Posojilnice za Bled in okolico na dan 29. aprila 1923, ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. Potrjevanje letnega računa za leto 1922. 2. Sklepi o uprabi čistoga denarja. 3. Volitev. 4. Razmoteranji.

Opomba: Ali bi ta zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, sedel se bodo pri vsi pomoje drugi občni zbor, ki smo brespozgojajo sklopiti. Na Bledu, 9. aprila 1923. Načelnik, 3702

Načelnik, 3702

BERSON GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE ceneje in trajnije so kakor usnena! Najbolje varstvo proti viagi i mrazi!

Lepo posestvo na Stajerskem z vso novo hišno opravo kakor tudi vsem inventarjem v najlepšem redu. SE PRODA. — Naslov: A. MEUZ, Slovenska Bistrica. 3704

Meblovano sobo ISCE SAMOSTOJNO GOSPODIČNA, eventualno tudi S HRANO. — Cenjene ponudbe na Anončni in reklamni zavod »APOLLO«, Ljubljana, Stari trg 19/II.

Franciška Dermota roj. Klemenčič danes ob 18. uri po težki bolezni v 74. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere preminula. Pogreb nepozabne rajnice bo v sredo, dne 11. t. m. ob 18. uri iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. Žalostniki, dne 9. aprila 1923. Globoko žaluječi ostali.

Najkulantnejši in najmodernejši anončni in reklamni zavod

„APOLLO“ R. Golebiowski

Ljubljana, Stari trg 19-11

Izdaja najmodernejše in najuspešnejše reklame. — Sprejema naročila za vse tu in inozemske časopise. — Kakor tudi naročila za vsakovrstne tiskovine etiket itd. Konkurenčne cene.

Fotografski pomočnik, pozitivno in negativno retušer, zmožen tudi boljše posnetke, SE SPREJME v boljšem stališju. — Ponudbe pod »Fotograf 3680« na upravo lista.

Brivski salon. POSTOJEČ 30 LET, dobro idoč, v najlepšem zdravilišču Jugoslavije, SE PRODA. — Vprašati pri A. Mataniću, Rogaška Slatina, 3588

Anton Kuclar Štefanka Škerletova poročena Ljubljana, 9. aprila 1923.

Prodaja se popolnoma nova, moderna, zelo lepa plaščna obleka z enako površino jopice, 2 lepa stamena, več parov čevljev št. 38, 1 moder polteni plašč in še nekaj druge obleke po jako nizki ceni. Oglede se lahko od 8-2. Bietweissova cesta 16, visoki parter, desno. 3675

Belega vina prima 1921 15 hl, belega vina, prav dobrega okoli 90 hl in 20 hl rdečega vina 1922 prodaja graščina 3485 Mirkevoce, pošta Zabretje, Hrvatsko.

Tritisoč kron nagrade! Še mi preskrbi v sređni mesta eno ali dve sobi za pisaro. Ponudbe na upravo lista pod plašč dobro 3668.

Josip Petelinc LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7. Priporočamo na velike in male galanterije, nogavice, črne sukance, gumbje, špke, vezeno, sprehajalne palice, kravate, srajce, čevljarska in krojaške potrebščine. Najnižje cene. Postrežba točna.

Ponikljanje. Sprejme se v ponikljanje vsakovrstni predmeti kakor dvokolesa, otroški vozički i. t. d., ter brušenje vsake vrste zdravniških instrumentov in enako. Dela se izvršujejo po najnižjih cenah. Se priporoča Aberšek in drug, Ljubljana, Poljska cesta 18. 3624

Prvovrstni laneni firnež svitloramen in svitlorjav, z jamčeno čist v sodih in ročkah, terpentinsko olje, Dekalina in laneno olje nudimo po najnižjih dnevnih cenah.

Hrovat & Comp., Ljubljana. Telefon interurban 301. 2939 Brzjavke: Korvatport.

CUNARD LINE Najhitrejši parobrod sveta. Direktni potniški, tovorni in ekspresni promet iz Hamburga in Oshornega za Ameriko in Kanado dimenzij 5 in pol dni. Lastne kabine za potnike III. razreda: Potnike spremljajo izkušeni uradniki do luke vkrcaja in jim prošjo v vsakem pogledu dragovoljno vsako pomoč. Navodila daje: Cunard Line Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Jugoslavenska banka & s. Zagreb Glavno zastopstvo za Slovenijo: Ljubljana, Kolesarova ulica 25 Brzjavni nastov: „CUNARD“ P VIII 325/11

Prostovoljna dražba nepremičnin. Na predlog lastnice ELE BURGER, Sp. Šiška 29, po materični varuhinji Anji Burger, poštni uradnici, Celovška cesta 29, se prodaja na javni dražbi nepremičnina NJIVA pare 50 k. o. Sp. Soba na izključno ceno 49.200 Din dne 4. maja 1923 ob 10. na parc. 50 pri hiši, Celovška cesta 29 v Sp. Šiški. Mera 1230 kvadr. metrov. Pogoji prodaje in plačevanja so na vpogled pri ohr. sodnihi Ljubljana, soba 33, med uradniki urani in na dan dražbe na lcu mesta. Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII., dne 6. aprila 1923.

15.000 kron DAD ONEMU, KI MI PREŠKRBI STANOVANJE z 2 ali 3 SOBAMI Najemnina postranska stvar. — Ponudbe na upravo »Sl. Nar.« pod »št. 606/3535«

Prodaja se 60 m suhih BUKOVIH DRV. NEKAJ TRANSPORTNIH in HRAMNIH SODOV (Lagerfässer). — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 3507

Prodaja se povsem nov SERVIS za 12 oseb, krasna izdelava; dalje SERVIS ZA KAVO za šest oseb. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 3608

Hiša se prodaja iz proste roke v Spodnjem Kalju št. 22 z gospodarskim poslopjem (hlev, skedenj, svinjak) vse v prav dobrem stanju. K hiši spadajoči travniki, njive in nekaj gozda. — Poizve se pri Tereziji Sluga, Spodnji Kaselj 22, p. D. M. v Polju. 3589

Prodaja se zaradi preselitve malo posestvo v lepem kraju: Hiša z 2 lepima sobama, kuhinjo, meblir, klet (100 litrov vina, svinjak, preša, vinograd in sadni vrt, tričetrji joha; zemljišče za vinograd (10.400 trf) pri Sv. Janezu za ceno 50.000 Din. Poštni urad Ptuljska gora. A. Bartlil. 3626

Prodaja se pred 3 leti zidano, elegantno, komfortno vilo z lepim vrtom v Ljubljani. Kupca celokupno stanovanje, obstoječe iz 7 sob in pritlikin, meseca maja na razpolago. — Silke in načrti na ogled. Ponudbe pod »Selitev« na An. zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ul. 5. 3521

Prodaja se krasna, pred 17 leti zidana vila z velikim vrtom v Ljubljani za primerno ceno. Kupca stanovanje, obstoječe iz 3 sob in pritlikin, tako je na razpolago. — Ponudbe pod »Tako stanovanje« na An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. 3519

Rad selitve prodam enonadstropno vill podobno hišo, pred 12 leti zidano s ca 2000 m² obsežnim vrtom in malim gospodarskim poslopjem, 8 minut od Glavnega trga mariborskega oddaljeno, za nizko ceno. — Kupcu tekom 1 meseca stanovanje, obstoječe iz 2 sob in pritlikin na razpolago. — Silke in drugi pogov pri An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ul. 5. 3520

Sprejme se samostojna in spretna ŠIVILJA NA DOM. — Nastančneje v kavarni »Central«, Sv. Petra nasip 37. 3597

Kupim srednje velike hišo v mestu ali na periferiji mesta Ljubljane event. z gostilno ali trgovino. Ponudbe pod »Resen kupec 3635« na upravo Sloven. Naroda. 3635

Prodajam stavbno parcelo v sredini in na periferiji mesta. Ponudbe pod »Ugodna cena« na An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ul. 5. 3518

Učenec močan, zdrav, poštenih staršev s primerno šolsko izobrazbo, ne pod 15 let star, se sprejme takoj v trgovini Ignac Andrašič, Kranj. Predstaviti se je osebno. 3522

Prodaja se večinoma nova, moderna, zelo lepa plaščna obleka z enako površino jopice, 2 lepa stamena, več parov čevljev št. 38, 1 moder polteni plašč in še nekaj druge obleke po jako nizki ceni. Oglede se lahko od 8-2. Bietweissova cesta 16, visoki parter, desno. 3675

Industrijalci pozor! Prodaj v Sp. Šiški, tik glavne proge stavbno parcelo 2000 m² za ugodno ceno. — Ponudbe pod »Prilika možnost za izpeljavo industrijske proge« na An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ul. 5. 3520

Prodaja se krasna, pred 17 leti zidana vila z velikim vrtom v Ljubljani za primerno ceno. Kupca stanovanje, obstoječe iz 3 sob in pritlikin, tako je na razpolago. — Ponudbe pod »Tako stanovanje« na An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. 3519

Rad selitve prodam enonadstropno vill podobno hišo, pred 12 leti zidano s ca 2000 m² obsežnim vrtom in malim gospodarskim poslopjem, 8 minut od Glavnega trga mariborskega oddaljeno, za nizko ceno. — Kupcu tekom 1 meseca stanovanje, obstoječe iz 2 sob in pritlikin na razpolago. — Silke in drugi pogov pri An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ul. 5. 3520

Moderno urejena pekarna na zelo prometnem kraju v Ljubljani, SE ODDA. — Naslov pove uprava lista. 3510

Gospodična srednje starosti z nekoliko premoženja ZELI ZNANJA z značajnim gospodom. — Le resne ponudbe s sliko pod šifro Ljubezem/3552 na upravo lista.

V najem vzamem lokal ZA TRGOVINO. Plačam visoko nagrado oziroma odstotnino. — Ponudbe pod »Odstotnina/3560« na upravo »Slov. Narod«. 3560

Kupijo se modelčki ZA SUŠENJE STRESNE OPEKE (tudi že rabljeni). — Ponudbe z navedbo cen na Obrtno centralo, Ljubljana, Pražakova ul. 3. 3562

Prodaja se večja množina lepih NEMŠKI KNJIG; Istantam 5 m črne pristinje SVIČARSKE SVILE 120 cm široke. — Naslov pove uprava lista. 3563

Prodaja se DVE stari KRANJSKI AVBI in NEKAJ DOBRO OHRANJENIH OBLEK za mlajšo gospodično. — Oglede se lahko vsak dan od 3-6 ure. Cesta na Rožnik št. 5, pritličje. 3547

Naprodaj je hiša v LJUBLJANI, Poljska cesta št. 13, trinadstropna z vrtom. — Več se poizve v pisarni odvetnika dr. D. Majarova na v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 18. 3595

Ustupa se GOSTIONICARSKO-KAFANSKA RADNJA sa kompletnim namještajem po pogodbi. Lokali se nalaze na zgodnem položaju u Dubrovniku. — Reflektanti nek se obrate na Ivana Lučića u Dubrovniku. 3497

Krasno posestvo na periferiji mesta Ljubljane SE POD ZELO UGODNIMI POGOJI PRODA. — Obstoji iz dveh enonadstropnih hiš z vsmi pritlikinamim. Dalje je prostorna trgovina s pisarno, obširno skladišče, lep, velik hlev, prostor za spravljajanje se na in vovoz in nekaj vrta. — Prostor je zelo ugoden za kako večjo obrt. Prodasta se tudi po samezni hiši. — Naslov se izve v upravi lista. 3509

16 HP močan motor na surovo olje se prodaja. Polzvedbe pod »Motor-3646 na upravo Sloven. Naroda.

Motorno kolo znamke NSU 2 in pol HP z novo pnevmatiko v najboljšem stanju se prodaja za Dig 7.500.— Popraša se St. Vidu nad Ljubljano, v gostilni pri Cebavu. 3645

SOBO išče se ena ali dve sobi s separatnim vvhodom, tudi v I. nadst. v bližini pošte, proti dobri nagradi. Ponudbe pod »SOBA« na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 3654

Gostilničarji pozor! Prodaja se jako po ceni takozvani »PIANO-ORCHSETRION« popolnoma dobro ohranjen, firme J. Klepeta, Praga, z dvema valjcema, katerih vsak igra osem komadov. Naslov pove upravištvu Sloven. Naroda. 3641

Trgovci, domačini in Primorci! PRODA SE dobro idoča velika TRGOVINA na prometnem industrijskem kraju s krasnim stanovanjem za 400.000 Din — TAKOJ. — Ponudbe pod »Sreča na bodočnost/3493« na upravo »Slov. Narod«. 3493

PRISTNI tirolski lodni za športne obleke, solidno in trpežno blago pri trdkri A. & E. Skaberne, Ljubljana, Mestni trg 10.

Pozor! Nizke cene. Oglejte si veliko zalogo otroških vozičkov, dvokoles, motorčkov, šivalnih strojev in pneumatike. »TRIBUNA«, tovarna dvokoles 2356 in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.

Ravnokar došlo: pomladanske novosti

A. Šinkovic nad. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19. »DIAMALT« Pozor pekli »DIAMALT« tovarne Hauser in Sobolka, Dunaj-Stadlau, v predvojni kakovosti se zopet dobi pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo EDUARD DUZANEC, Zagreb Skladšče: Strossmayerova ul. 10. Za mesto Ljubljano dobi se »DIAMALT« v pekarni VILJEM BIZJAK, Gospodarska cesta 7 po originalni tvorniški ceni. 3123

ČRESLO lomljeno, kupi 3676 Josip Kohn, Zagreb, Jelačićev trg 19. Brzjavni: Omega.

Vse vrste trdega in mehkega lesa preoznamemo za rezanje v različnih dimenzijah na naši parni žagi, mesečno 500 — 600 m³. Plašč po dogovoru. Istaštam se prodajajo bukovi, hrastovi in smrekovi odpadki, zadnji vezani v snopce. Vsa pojasnila daje Franjo Brinc, d. d. paroplovna Crnomelj. 2626

Miris Medicinalna mila: lysolno, katranovo, katranovo-žvepleno, žvepleno-mlečno, lanolinovo, boraks kakor tudi vse vrste toaletnega mila nudi ob najugodnejših cenah v znani najboljši kvaliteti. Tvorilca sapuna »RIS« d. d. Sušak. Glavno zastopstvo in založna za celo Slovenijo: Družba »SLOVENIJA«, Ljubljana, Gosposka ulica 4. 2942

Zelimo kupiti LOKOMOBIL 90 do 120 konjskih sila, stabilni ili polustabilni. Ponude za naznakom sustava, proizvodne godine i dosadanje uporabe neka se uprave na: Industrijalni odio Prve hrvatske železnice u Zagrebu.

Delovodjo pridnega, poštenega in energičnega, zmožnega samostojnega vodstva večjega oddelka sprejme industrijsko podjetje v Ljubljani. POGOJI: temeljita strokovna naobrazba, teoretična in praktična v železarski stroki. Dobri risarji-konstruktorji imajo prednost. Nastop takoj, lahko tudi kasneje. Ponudbe s točnimi podatki glede študij, praktične usposobljenosti, starosti, dosedanega delovanja kakor tudi zahteve glede službenih prejemkov je vnositi do 20. 4. na upravo Slov. Naroda pod Samostojno delo 3709.

BRESLAU (VRATISLAVA) Trg za poljedelske stroje Tehniški semenj. Stavbni semenj. Razstava pisarniških strojev. 3.—5. maja 1923. Vsa pojasnila glede potnih listov, pripotovanja, prenočišča i. t. d. daje BRESLAUER MESSE-KOMITTEE.

»KERAMIJA« J. PENIC : ZAGREB PRERADOVIČEVA 9 Brz. naslovi: »Keramija« - Zagreb Telefon interurban broj 17-98 Uzorno skladište: »Keramija« - Zagreb Preradovičeva ulica broj 9 Pločice za oplatu zidova. Cijevi iz kamenštine. Keramitne ploče. Glinene peči. Vratašca za peči. Stednjaol, šamot GJENICI I PRORAGUNI STOJENA UVID

Posestniki novih stavb se vjudno opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih predmetov, kateri pridejo pri urejevanju novih stanovanj v poštven in sicer Velika izbira preprog vseh vrst iz volne, jule, kokosovega vlakna in koseleja in smatniške izdelank zastorec na kose in metra. Mikeli in gobelini za presleke ostanov in divanov. Plašč za rolate in verande. Različno poseljno perilo, kakor rjube brez šiva, gradji za žimnice in blazine, pernica, flanelaste in volnene odeje, žilnane odeje iz klate, krdonja, volne in sofle. Cene primerne! Postrežba solidna! A. & E. Skaberne, Ljubljana, Mestni trg 10.

Izdelajem vsakovrstne športne čepice v vseh oblikah kakor tudi čepice za gasilce in za vsa druga družila po najnižjih cenah

ELIGIJ EBBER, krznar, Kongresni trg, LJUBLJANA

TUNGSRAM